



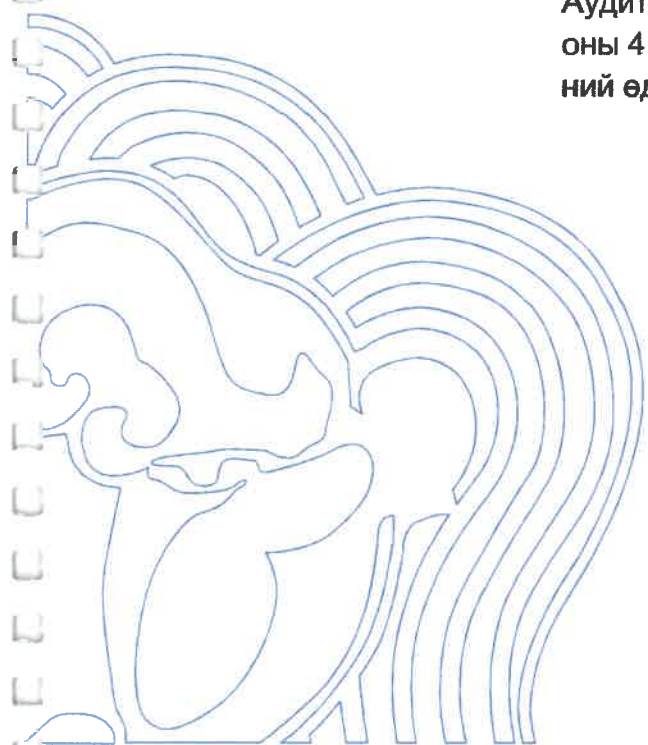
БЭЙКЕР ТИЛЖИ ДАЛАЙВАН АУДИТ

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

МОНГОЛЫН МЯНГАНЫ СОРИЛТЫН САН

Монгол Улсын Засгийн Газар болон Мянганы Сорилтын Корпорац хооронд 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдөр байгуулагдсан Компакт гэрээний дагуу Монголын Мянганы Сорилтын Сангийн удирдан зарцуулж буй Мянганы Сорилтын Корпорацийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн Аудит

Аудитын хамрах хугацаа: Компактын 2-р жил буюу 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-нээс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр



ТАЙЛАНГИЙН АГУУЛГА	ХУУДАС
Тайлан хүлээлгэн өгөх захидал	5
1. Хөтөлбөрийн тухай Ерөнхий мэдээлэл Төслийн зорилго, зорилтууд Төслийн мониторинг Аудитын хамрах хугацаа Компакт хэрэгжүүлэх хугацааны санхүүгийн төлөвлөгөөний хураангуй ба гүйцэтгэл Гол оролцогч талууд Шууд бус зардал Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлан (Засгийн Газрын санхүүжилт) Өмнөх аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгах	6
2. Аудитын зорилго ба хамрах хүрээ Аудитын зорилго Аудитын хамрах хүрээ Аудитын хөтөлбөрүүд Цар хүрээний хязгаарлалт ЗГ-ын Аудитын Стандартын үл тохирол	13
3. Аудитын үр дүнгийн хураангуй КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны СХТ, КГС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны СХТ-тай холбоотой аудитаар илэрсэн асуудал ММСС-ийн Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналтын талаар аудитаар илэрсэн асуудал ММСС-ийн гэрээ, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцлийн талаар аудитаар илэрсэн асуудал Аудитын үр дүнгийн талаар удирдлагын үзэл бодол	17
4. Аудиторын тайлангууд, нэмэлт тодруулга Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудиторын тайлан Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан (2022 оны 4 сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны) КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны СХТ КГС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны СХТ БТПГС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны СХТ Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн нэмэлт тодруулга БТПГС-ийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн нэмэлт тодруулга Санхүүгийн Тайлагналын дотоод хяналт, нийцэл, бусад асуудлын талаар хараат бус аудиторын тайлан	18
5. Эргэлзээтэй зардал, аудитаар илэрсэн асуудлын бүртгэл Эргэлзээтэй зардал, аудитаар илэрсэн асуудлууд Дотоод хяналтын талаар илэрсэн асуудлууд	42
6. Өмнөх аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгах	46
7. Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлангийн хяналт Хараат бус Нягтлан бодогчийн Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланд хийсэн Хяналтын ажлын тайлан 2022 оны 4 сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлан (Засгийн газрын санхүүжилт) Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлангийн Нэмэлт Тодруулга	50

ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлийн бүрэлдэхүүн

Саналын эрхтэй гишүүд

Б. Жавхлан	Дарга, Сангийн Сайд
Э. Баттулга	Гишүүн, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга
С. Магнайсүрэн	Гишүүн, Барилга, хот байгуулалтын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга
Н. Анхбаяр	Гишүүн, Гадаад харилцааны яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга
Н. Тавинбэх	Гишүүн, Эрчим хүчний яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга
М. Баяраа	Гишүүн, Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежер бөгөөд Захирагчийн ажлын албаны дарга
Н. Батсүх	Гишүүн, ШУТИС-ийн Геологи, Уул уурхайн сургууль, Геологи, гидрогеологийн салбарын зөвлөх профессор
Б.Цолмон	Зориг сангийн Гүйцэтгэх захирал
О.Амартүвшин	МУХАҮТ-ын Ерөнхийлөгч

Саналын эрхгүй гишүүд

Тина Юү	Гишүүн, МСК-ын Монгол дахь Суурин Төлөөлөгч
Э.Энхгэрэл	Гишүүн, ММСС-ийн Гүйцэтгэх захирал

ММСС-ийн Удирдлагын багийн бүрэлдэхүүн

Э.Энхгэрэл	Гүйцэтгэх захирал
Р.Мөнхбат	Хуулийн ерөнхий зөвлөх
Б.Батбаяр	Дотоод аудитын захирал
Б.Батсүх	Баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах төслийн захирал
Т.Хишигт	Хаягдал ус дахин боловсруулах төслийн захирал
Л.Өнөржаргал	Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах төслийн захирал
Б.Ууганбаяр	Мониторинг үнэлгээний захирал
А.Отгончимэг	Нийгэм, жендерийн оролцоог хангах асуудал хариуцсан захирал
Г.Уранчимэг	Санхүүгийн захирал
Я.Оюунгэрэл	Захиргааны асуудал хариуцсан захирал
Т.Энхтунгалаг	Худалдан авах ажиллагааны захирал
Ц.Дашзэвэг	Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээний захирал
Б.Амарсанаа	Олон нийттэй харилцах асуудал хариуцсан захирал

Товчилсон үгийн жагсаалт

АМНБИ	Америкийн Мэргэшсэн Нягтлан Бодогчдын Институт
АНУ	Америкийн Нэгдсэн Улс
Ам.доллар	Америк доллар
БТТГГ	Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ
БТТГТС	Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээний санхүүжилт
ГХЯ	Гадаад харилцааны яам
ДБТ	Дотоод Бизнесийн Төв
ДЦС	Дулааны цахилгаан станц
ЗГ	Засгийн газар
МУЗГ	Монгол Улсын Засгийн газар
ММСС	Монголын Мянганы Сорилтын Сан
МСК	Мянганы Сорилтын Корпораци
ММНБИ	Монголын Мэргэшсэн Нягтлан Бодогчдын Институт
МҮХАҮТ	Монголын Үндэсний Худалдаа, Аж Үйлдвэрийн Танхим
ОСНААУГ	Орон сууц нийтийн аж ахуйн удирдах газар
КГУС	Компакт гэрээний урьдчилсан санхүүжилт
КГС	Компакт гэрээний санхүүжилт
СХТ	Санхүүжилтийн хариуцлагын тайлан
СТДХ	Санхүүгийн тайлагналын дотоод хяналт
СЕГ	Статистикийн Ерөнхий Газар
СЯ	Сангийн яам
ТҮХ	Төндөрийн Үнэлгээний Хороо
ТЦБ	Төв цэвэрлэх байгууламж
ТНС	Төлбөрийн нэгдсэн систем
ХХБ	Худалдаа Хөгжлийн Банк
ХСУХАТАҮЗЗ	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл
УСУГ	Ус сувгийн удирдах газар
УМС	Удирдлагын мэдээллийн систем
ҮАА	Үндэсний ажлын алба



БЭЙКЕР ТИЛИ ДАЛАЙВАН АУДИТ

Аудит, баталгаажуулалт, хөрөнгийн болов
бизнесийн үнэлгээ, зөвлөх үйлчилгээ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот-16066
Баянгол дүүрэг, Амарсанаагийн гудамж-5
Утас: +976-70005401, 70005402
Факс: +976-70005403
E-mail: info@btdalaiwanaudit.mn
Web site: www.btdalaiwanaudit.mn

ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд
Монголын Мянганы Сорилтын Сан
Монгол улс, Улаанбаатар хот
UNESCO-ийн гудамж, Сүхбаатар дүүрэг
MPM Complex-ийн 5 дугаар давхар

Тайлан хүлээлгэн өгөх захидал

Утга: МСК болон МУЗГ-ын хооронд байгуулагдсан Мянган Сорилтын Компакт Гэрээний дагуу ММСС-ийн удирдан зарцуулж буй МСК-ын санхүүжилтийн эх үүсвэрийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудит

Аудитын хамрах хугацаа: 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр

Бид ММСС-ийн удирдан зарцуулж буй МСК-ын санхүүжилтийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна. Энэхүү тайланг Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК болон ММСС-ийн хооронд 2021 оны 4 дүгээр сарын 1-нд байгуулсан гэрээнд тусгагдсан ажлын даалгаврын дагуу бэлтгэв.

Тайлант хугацаанд МСК-ийн санхүүжилттэй нийт 40,261,065.33 ам.долларын зардал гарсан.

Энэхүү аудитын тайланд дараах тайлангуудыг багтаасан:

- Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн талаар хараат бус аудиторын тайлан (КГУС, КГС, БТТГТС-ийн эх үүсвэрүүд нэгтгэсэн)
- Санхүүгийн тайлагналын дотоод хяналт, нийцэл, бусад асуудлын талаар хараат бус аудиторын тайлан

Мөн бид Засгийн Газрын санхүүжилтийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг хянаж, Хараат бус Нягтланбодогчийн Хяналтын ажлын тайланг тусад нь бэлтгэсэн.

Аудитын Партнер Ц.Жигдэн

Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

2023 оны 9 дүгээр сарын 20

1. ХӨТӨЛБӨРИЙН ТУХАЙ

1.1 Ерөнхий мэдээлэл

МУ-ын ГХЯ-аар төлөөлүүлэн Монгол Улсын Засгийн газар (“Засгийн газар”) болон МСК-аар төлөөлүүлэн АНУ-ын хооронд (а) 2017 оны 5 дугаар сарын 3-ны өдөр байгуулж, 2020 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр нэмэлт өөрчлөлт оруулсан Мянганы Сорилтын Компакт Гэрээнд бэлтгэх, дэмжлэг үзүүлэхэд зориулж 12,025,150 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ (“БТТГ”), (б) 2018 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдөр 350,000,000 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын Мянган Сорилтын Компакт Гэрээ (“Компакт гэрээ”) тус тус байгуулагдсан. Компакт гэрээнд бэлтгэх, дэмжлэг үзүүлэхэд зориулах 12,025,150 ам.долларын БТТГ нь (i) МСК-ийн удирдан зарцуулах 8,500,000 ам.долларын санхүүжилт болон (ii) МУЗГ-ын удирдан зарцуулах 3,525,150 ам.долларын санхүүжилтээс бүрдэнэ.

Компакт гэрээний дүн 350,000,000 ам.доллар нь (i) Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төслийн хэрэгжүүлэхэд зориулж Засгийн газарт олгох 321,940,000 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын МСК-ын Буцалтгүй тусламж (“Хөтөлбөрийн санхүүжилт”) болон (ii) Компакт гэрээний хэрэгжилтийн бэлтгэлийг хангах хүрээнд Мянганы сорилтын тухай 2003 оны хуулийн 609(г) дэх заалтын дагуу Засгийн газарт олгох 28,060,000 хүртэлх дүн бүхий ам.долларын Компакт гэрээний урьдчилсан санхүүжилт (“КГУС”)–ээс бүрдэнэ. Эдгээр талууд Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээ (“ХХГ”)–г 2019 оны 3 дугаар сарын 5-ны өдөр байгуулсан. Компакт гэрээ нь 2021 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүчин төгөлдөр болсон. МСК-аас хөтөлбөрийн санхүүжилтийг Компакт гэрээний хүчин төгөлдөр болсон хугацаанаас хойш 5 жилийн хугацаанд хангана. Компакт гэрээнд заасан нөхцлийн дагуу Засгийн газар 111,760,000 ам.доллар эсвэл тус гэрээнд заасны дагуу бууруулсан дүн бүхий хэмжээний хөрөнгийг Компакт гэрээгээр хэрэгжүүлэх төслийн зорилтыг биелүүлэхэд зориулж Компакт гэрээ хэрэгжих хугацааны туршид хариуцна.

Засгийн газрын 2018 оны 10 дугаар сарын 3-ны өдрийн 297 тоот тогтоолоор ММСС-г “Улсын төсөвт үйлдвэрийн газар” ангиллаар үүсгэн байгуулсан. ММСС нь төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, санхүү нөөцийг захиран зарцуулах, худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах зэрэг Компакт гэрээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, түүнийг удирдан чиглүүлэх, хяналт тавихтай холбоотой бүхий л эрх, үүргийг хэрэгжүүлэх эрхтэй Засгийн газрын үндсэн төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэх зорилготой. ММСС нь (а) ММСС-ийн үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх бүрэн эрх бүхий Удирдах Зөвлөл, (б) Хөтөлбөрийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх үүрэг бүхий Удирдлагын багаас бүрдэнэ. ММСС нь Компакт гэрээ болон бусад холбогдох гэрээний хүрээнд худалдан авах ажиллагаа болон санхүүгийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхдээ эдгээр чиглэлээр мэргэшсэн Санхүүгийн төлөөлөгч болон Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгчтэй тус тус хамтран ажилладаг.

Удирдах зөвлөлийн даргын үүргийг Гадаад харилцааны яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга хүлээж байсныг 2022 оны 12 дугаар сард өөрчилж, тус үүргийг Сангийн сайдад шилжүүлсэн. Удирдах зөвлөлийн дарга өөрчлөгдсөнтэй холбоотойгоор ММСС-ийн Дүрэмд тусгагдсан Удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, Удирдах зөвлөлийн Дарга гэсэн заалтуудад холбогдох өөрчлөлт орсон.

1.2 Төслийн зорилго, зорилтууд

Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл нь Улаанбаатар хотын унд, ахуйн ус хэрэглэгч болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ус ашиглагчдын тооцоолж буй усны эрэлтийг хангах зорилготой. Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төслийн хүрээнд төслийн зорилтыг биелүүлэхэд чиглэсэн стратегийн ач холбогдол бүхий дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- (i) **Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах үйл ажиллагаа**
Улаанбаатар хотын баруун доод хэсэгт орших Биокомбинат, Шувуун фабрик орчмын газрын доорх усны ордыг түшиглэн шинэ эх үүсвэр байгуулна. Энэхүү үйл ажиллагаанд зориулсан МСК-ын санхүүжилтийг дараах ажлыг гүйцэтгэхэд зарцуулна. Үүнд: (i) хоёр шинэ эх үүсвэрт нийт 52 гүний худаг байгуулах, (ii) шахуурга, эх үүсвэр дотор ус цуглуулах шугам хоолой, тохируулгын усан сан болон усыг эх үүсвэрийн талбайгаас ус дамжуулах шугам хоолойг суурилуулах, (iii) усны бохирдлыг (газрын доорх усанд агуулагдаж болзошгүй патоген эмгэг үүсгэгч, дэгдэмхий органик нэгдэл, хүнд метал, бусад бохирдуулагч бодисыг олон шатлалаар цэвэршүүлэх) гүн цэвэршүүлэх дэвшилтэт технологи бүхий байгууламжийг

Улаанбаатар хотын баруун доод хэсэгт байгуулах, (iv) нөөцийн сан, шахуургын станц, усны гүн цэвэршүүлэх байгууламжаас Улаанбаатар хотын одоогийн ус хангамжийн төвлөрсөн шугам сүлжээнд дамжуулахад шаардлагатай шугам хоолойг татах зэрэг багтана.

(ii) **Хаягдал усыг дахин боловсруулах үйл ажиллагаа**

Төв цэвэрлэх байгууламж (ТЦБ)-аас гарах их хэмжээний цэвэрлэсэн хаягдал усыг дахин боловсруулж, ашиглана. Энэхүү үйл ажиллагаанд зориулсан МСК-ын санхүүжилтийг дараах ажлыг гүйцэтгэхэд зарцуулна. Үүнд: (i) ТЦБ-аас гарах цэвэршүүлсэн бохир усны тодорхой хэсгийг дахин боловсруулах үйлдвэрийг ТЦБ-ийн хажууд байрлах нийтийн эзэмшлийн талбайд байгуулах, (ii) дахин боловсруулсан усыг гурав болон дөрөвдүгээр Дулааны цахилгаан станц (ДЦС) (тус тус “ДЦС-3,” “ДЦС-4” гэх)-ын дэргэдэх усны нөөцийн сав руу дамжуулах шугам хоолой, шахуургын станц байгуулах, (iii) ДЦС-3 болон ДЦС-4-ийн зарим үйл ажиллагаанд дахин боловсруулсан усыг ашиглахад шаардлагатай хяналтын систем, дотоод шугам хоолой, нөөцийн савыг байгуулах барилга угсралтын ажил багтана.

МСК болон МУЗГ хооронд 2019 оны 5 дугаар сарын 19-нд байгуулагдсан Хөтөлбөрийн Хэрэгжилтийн Гэрээний Хавсралт III-д Засгийн газрын санхүүжилтийг (i) Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх, (ii) Хаягдал усыг дахин боловсруулах үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхэд ашиглахаар заасан. 2021 онд МСК болон ММСС нь 111,760,000 ам.долларын Засгийн газрын санхүүжилтийг зөвхөн Хаягдал усыг дахин боловсруулах үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхэд ашиглахаар харилцан тохиролцож, 2021 оны 6 дугаар сард ММСС-ийн Удирдах зөвлөлөөр хэлэлцүүлж батлуулсан.

(iii) **Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах үйл ажиллагаа**

Бодлого, зохицуулалт, хууль эрх зүйн орчин, институцийн асуудлыг хамарсан дараах таван арга хэмжээнээс бүрдэх бөгөөд Улаанбаатар хотын ус хангамжийн урт хугацааны тогтвортой байдлыг сайжруулахад чиглэгдэнэ.

а) **Зардал нөхөхөд чиглэсэн дэд үйл ажиллагаа**

Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөлд техникийн туслалцаа үзүүлэх бөгөөд ингэхдээ ус хангамжийн сайжруулсан үйлчилгээнд УСУГ-ын хэрэглэгчдийн төлөх төлбөрийн чадвар, төлбөр төлөх эрмэлзлийг нарийвчлан үнэлж, уг үнэлгээнд тулгуурлан цэвэр, бохир усны тарифын бүтцийг нарийвчлан судална. Түүнчлэн, энэхүү дэд үйл ажиллагааны хүрээнд үйл ажиллагаа, засвар үйлчилгээ, элэгдэл хорогдлын зардлыг бүрэн нөхөх чадварыг бий болгох тарифын хувилбаруудыг хуулийн шаардлагад нийцүүлэн боловсруулахад УСУГ-г туслалцаа үзүүлнэ.

б) **Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах дэд үйл ажиллагаа**

Улаанбаатар хотын гэр хороололд ус түгээх байраар дамжуулан ус хангамжийн үйлчилгээг хүргэхэд УСУГ-аас зарцуулж буй өндөр зардлыг бууруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ. Энэ дэд үйл ажиллагааны хүрээнд ус хангамжийн үйлчилгээг хүргэх, борлуулахтай холбоотой гардаг шууд зардлыг бууруулах зорилго бүхий, цар хүрээний хувьд харьцангуй бага ажлуудыг гүйцэтгэнэ. Үүнд: Ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулж, цагийг уртасгах үүднээс энгийн ус түгээх байрыг «ухаалаг» буюу автомат ажиллагаанд шилжүүлэх, зөөврийн ус хангамж бүхий ус түгээх байруудыг байнгын/төвлөрсөн ус хангамжийн сүлжээнд холбох зорилгоор ус хангамжийн шугам сүлжээг өргөтгөх, УСУГ-ын зөөврийн ус хангамжийн машины ус түгээхэд зарцуулдаг хугацаа, туулдаг зайг багасгах зорилгоор ачилтын худаг нэмж барих зэрэг ажлууд багтана. Түүнчлэн, нийслэлийн хэмжээнд ус хангамжийн дэд бүтцийг өргөжүүлж, хөгжүүлэх асуудлаар УСУГ болон нийслэл, дүүргийн харьяа байгууллагууд хоорондын мэдээлэл солилцоо, төлөвлөлт, уялдаа холбоог сайжруулахад туслалцаа үзүүлнэ.

в) **Ус ашиглалтын байгууллагын үйл ажиллагааг дэмжих дэд үйл ажиллагаа**

Ус ашиглалтын байгууллагын үйл ажиллагаанд үнэлгээ, харьцуулалт хийхэд зориулж Олон улсын усны нийгэмлэгээс боловсруулсан олон улсын “AquaRating” үнэлгээний аргачлалыг ашиглан УСУГ-ын үйл ажиллагааны чадавхыг тодорхой чиглэлүүдээр сайжруулах зорилготой. Энэ хүрээнд, УСУГ-ыг үйл ажиллагааны хувьд ижил төстэй, нийтлэг бэрхшээл бүхий, хөгжингүй орны, өндөр туршлагатай ус ашиглалтын байгууллагатай иж бүрэн түншлэлийн харилцаа тогтооход шаардлагатай санхүүгийн туслалцааг үзүүлнэ. Түүнчлэн, УСУГ-ын хөрөнгийн удирдлагын чадавхыг бэхжүүлэхийн

зэрэгцээ (тухайлбал, төлөвлөх, захиран зарцуулах, ашиглалттай холбоотой засвар үйлчилгээг гүйцэтгэх зэрэг) хэрэглэгчдийн мэдээллийг цуглуулж, дүн шинжилгээ хийх, үр дүнг оновчтойгоор ашиглах чадварыг сайжруулахад чиглэсэн тодорхой тусламжийг үзүүлнэ.

- е) **Үйлдвэрийн хаягдал усыг урьдчилан цэвэрлэх, бохирдлыг хянах дэд үйл ажиллагаа**
Шинэ төв цэвэрлэх байгууламж баригдаж, ашиглалтад орохоос урьтаж нийслэлийн хаягдал ус татан зайлуулах систем дэх үйлдвэрийн бохирдлын түвшинг бууруулах хүчин чармайлтыг дэмжих зорилготой. Үүнд, үйлдвэрийн хаягдал усны эх үүсвэрийг тодорхойлох, түүнд шаардлагатай загварчлалыг боловсруулах, хаягдал усны стандартыг сайжруулах, зөрчсөн тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгах, бохирдлыг хянах дүрэм журмыг боловсронгуй болгоход дэмжлэг үзүүлэх зэрэг арга хэмжээ багтана. Түүнчлэн, энэхүү дэд үйл ажиллагааны хүрээнд Улаанбаатар хотын хэмжээнд усны бохирдолд хяналт тавих, илрүүлэх, ус бохирдуулахтай холбоотой хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах үүрэг бүхий Засгийн газрын болон нийслэлийн харьяа байгууллагуудад техникийн туслалцаа үзүүлж, лабораторийн дэвшилтэт тоног төхөөрөмжөөр хангана.
- д) **Олон нийтийн дадал, хандлагыг өөрчлөх дэд үйл ажиллагаа**
Улаанбаатар хотод нүүрлэж буй усны нөөцийн хомсдолын талаар болон байгаль орчинд ээлтэй, нийгмийн эрх ашигт нийцсэн байдлаар ус олборлох, ашиглахтай холбоотой бодит өртгийн талаарх олон нийтийн мэдлэг, ойлголтыг сайжруулах зорилгоор холбогдох талууд, олон нийтийн харилцаа, хамтын ажиллагааг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

1.3 Төслийн мониторинг

Компакт гэрээний хэрэгжилтэд системтэй мониторинг хийж, Индикаторыг Хянах Хүснэгт (ИХХ)-ийг бэлтгэж тус гэрээний хэрэгжилтийн явцыг тайлагнадаг. Дараах хүснэгтэд ИХХ-ээс “бүтээгдэхүүн” гэсэн индикаторын мэдээллийг багтаан харуулсан.

Үйл ажиллагаа	Индикатор үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	Компактын эцэст хүрэх зорилт	Хугацааны эцэст дууссан	Суурь үзүүлэлт	Компактын 1-р жилийн зорилт	Компактын 1-р жилийн гүйцэтгэл	Компактын 2-р жилийн зорилт	Компактын 2-р жилийн гүйцэтгэл
Үйл ажиллагаа 1: Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах*	Ус үйлдвэрлэх хүчин чадал нэмэгдэх	Нэг өдрийн сая метр	50.00		0.00	0.00		0.00	
Үйл ажиллагаа 1: Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах*	Дэвшилтэт ус цэвэршүүлэх үйлдвэрийг бүрэн дуусгах	Дууссан өдөр (огноо)	03/30/2026	Хүлээгдэж байна					
Үйл ажиллагаа 1: Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах**	Баригдсан, сэргээн засварласан эсвэл өргөтгөсөн төвлөрсөн ус, бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн доторх цэвэрлэх технологийн нэгжүүд	Тоо			0.00				
Үйл ажиллагаа 1: Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах*	Ус үйлдвэрлэх хүчин чадал нэмэгдэх (гүнмэй усны худгууд)	Жилийн сая шө метр	50.00		0.00	0.00		0.00	
Үйл ажиллагаа 2: (й) Хаягдал усыг дахин боловсруулах	Ус үйлдвэрлэх хүчин чадал нэмэгдэх (ус дахин боловсруулах үйлдвэр)	Жилийн сая шө метр	14.60		0.00	0.00		0.00	
Үйл ажиллагаа 2: (й) Хаягдал усыг дахин боловсруулах***	Баригдсан, сэргээн засварласан эсвэл өргөтгөсөн төвлөрсөн ус, бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн доторх цэвэрлэх технологийн нэгжүүд	Тоо			0.00				
Дэд үйл ажиллагаа 3.1: Зардал нөхөхөд чиглэсэн ****	Төлбөр төлөх хүсэл эрмэлзлийн судалгааг дуусгах	Дууссан өдөр (огноо)	03/31/2021	Дууссан		03/31/2021	Дууссан		Дууссан
Дэд үйл ажиллагаа 3.1: Зардал нөхөхөд чиглэсэн ****	Үнэмтэй боломжит байдал болон харилцагчдад туслалцаа үзүүлэх судалгааг дуусгах	Дууссан өдөр (огноо)	03/31/2022	Хүлээгдэж байна		03/31/2022	Хүлээгдэж байна		Хүлээгдэж байна
Дэд үйл ажиллагаа 3.1: Зардал нөхөхөд чиглэсэн ****	Тарифын сонголтын судалгааг дуусгах	Дууссан өдөр (огноо)	03/31/2021	Хүлээгдэж байна		03/31/2021	Хүлээгдэж байна		Хүлээгдэж байна
Дэд үйл ажиллагаа 3.3: Ус ашиглалтын байгууллагын үйл ажиллагааг дэмжих *****	Түншлэгч партнерууд болон УСУТ хоорондын уулзалт аялал	Тоо			0.00				

*Ундны усны шинэ эх үүсвэр, ус дамжуулах шугам хоолой, дэвшилтэт технологи бүхий ус гүн цэвэршүүлэх байгууламж баригдаж дуусаагүй. Индикаторыг хэмжих боломжгүй.
 ** Төвлөрсөн ус эсвэл бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн дотор цэвэрлэх технологийн нэгжид барил ажил эхэлсэн. ММСС 2021 оны 8 дугаар сарын 2-нд MAPA INSAAT Ve TICARET AS компанитэй "Ус гүн цэвэршүүлэх үйлдвэр байгуулах, хяналт удирдлагын СКАДА системийн барилга усралтын ажил"-ын гэрээг зурсан. Барилгын ажлыг 2024 онд дуусгахар төлөвлөж байна. Тайлагнах дата мэдээлэл байхгүй.
 ***Ус дахин боловсруулах үйлдвэр барьж байгуулах ажил эхлээгүй байна. Тайлагнах дата мэдээлэл байхгүй.
 ****ММСС-ийн Жендер, Нийгмийн Оролцооны баг 2021 оны 12 дугаар сарын 17-нд эцсийн тайлагна зөвшөөрөх захирлыг аягаж, тус тайлагна 2022 оны 1 дугаар сарын 7-нд Хот, суурин ус хангамж, ариутгах татуурын үйлчилгээ зохицуулах зөвлөлд хүрээлэн.
 *****ММСС-ийн Sogata International Inc-тэй хийсэн гэрээ 2021 оны 12 дугаар сарын 20-нд дуусч, цаашд сунгахгүй байхар шийдсэн. ММСС нь оролцогч талуудтай хийгдсэн уулзалт хэлэлцүүлгүүдийн үр дүнг үнэлж, МСК-тэй хэлэлцсэнээр зөвөх үйлчилгээний ажлын цэр зүрээг шинэчлэн гэрээсэн. ММСС нь үнийн боломжит байдлын судалгааг УСЕТ-тай хамтран 2023 оны 1 дугаар угиралд хийж эхлээд тооцсон.
 *****Усны Операторуудын Түншлэл-ийн худалдан авалтын зарыг 2022 оны 9 дугаар сард МСК-гас хянаж зөвшөөрөл олгосон. Түншлэгч партнерууд болон УСУТ хоорондын уулзалт аялал 2023 оны 3 дугаар угиралд хийгдэхээр тооцсон. Тайлагнах дата мэдээлэл байхгүй.

1.4 Аудитын хамрах хугацаа

Аудитад КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дугаар сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан, КГС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дугаар сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг тус тус хамруулсан.

2021 оны 10 дугаар сард БТТГС-ийн эх үүсвэр аливаа нэг санхүүжилтийн үлдэгдэлгүй хаагдсан. Компактын 1-р жилийн аудитад 2021 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх БТТГС-ийн эх үүсвэрийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг хамруулан шалгасан.

1.5 Компакт хэрэгжүүлэх хугацааны Санхүүгийн Төлөвлөгөөний Хураангуй болон түүний гүйцэтгэл

Компакт хэрэгжүүлэх хугацааны Санхүүгийн Төлөвлөгөө (КХХСТ)-ний Хураангуй - Компакт гэрээнд тусгасан (сая ам.доллар)

Бүрэлдэхүүн	КГУС	Компакт хэрэгжүүлэх хугацаа					Хөтөлбөрийн нийт зардал	МУЗГ-ын санхүүжүүлэх эх дүн	МСК-ын санхүүжүүлэх эх дүн
		1-р жил	2-р жил	3-р жил	4-р жил	5-р жил			
Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл									
Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	16.00	18.65	26.01	81.60	82.62	73.88	298.76	59.26	239.50
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	2.25	12.33	20.04	27.70	23.04	10.34	95.70	52.50	43.20
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	2.96	5.18	4.41	4.57	1.98	0.90	20.00	0.00	20.00
Дэд дүн	21.21	36.16	50.46	113.87	107.64	85.12	414.46	111.76	302.70
Мониторинг, Үнэлгээ									
Мониторинг ба Үнэлгээний зардал	0.03	0.35	3.45	1.79	1.12	3.62	10.36	0.00	10.36
Дэд дүн	0.03	0.35	3.45	1.79	1.12	3.62	10.36	0.00	10.36
Хөтөлбөрийн удирдлага									
Хэрэгжүүлэгч байгууллагын зардал	6.55	3.28	3.34	3.49	3.54	4.93	25.13	0.00	25.13
Агентын зардал	0.03	2.00	2.00	2.00	2.00	2.67	10.70	0.00	10.70
Аудитын зардал	0.24	0.16	0.17	0.17	0.18	0.19	1.11	0.00	1.11
Дэд дүн	6.82	5.44	5.51	5.66	5.72	7.79	36.94	0.00	36.94
НИЙТ САНХҮҮЖИЛТ	28.06	41.95	59.42	121.32	114.48	96.53	461.76	111.76	350.00

Батлагдсан Санхүүгийн Төлөвлөгөө (КХХСТ)-ний Хураангуй болон зарцуулалтын гүйцэтгэл (сая ам.доллар)

Бүрэлдэхүүн	КГУС-КХХСТ	Нийт зарцуулалт	Үлдэгдэл КХХСТ	Зарц гүйц %
Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл				
Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	18.79	18.79	0.00	100.00
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	0.03	0.03	0.00	100.00
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	0.53	0.53	0.00	100.00
Дэд дүн	19.35	19.35	0.00	100.00
Мониторинг, Үнэлгээ				
Мониторинг ба Үнэлгээний зардал	0.00	0.00	0.00	0.00
Дэд дүн	0.00	0.00	0.00	0.00
Хөтөлбөрийн удирдлага				
Хэрэгжүүлэгч байгууллагын зардал	7.35	7.21	0.14	98.10
Санхүүгийн удирдлага	0.72	0.72	0.00	100.00
Худалдан авах ажиллагааны удирдлага	0.54	0.54	0.00	100.00
Аудитын зардал	0.10	0.10	0.00	100.00
Дэд дүн	8.71	8.57	0.14	98.39
НИЙТ САНХҮҮЖИЛТ	28.06	27.92	0.14	99.50

Компактын 2-р жил - КХХСТ	Нийт зарцуулалт	Үлдэгдэл КХХСТ	Зарц гүйц %
240.08	53.52	186.56	22.29
23.39	5.53	17.86	23.64
19.47	0.55	18.92	2.82
282.94	59.60	223.34	21.06
10.33	0.00	10.33	0.00
10.33	0.00	10.33	0.00
17.12	1.37	15.75	8.00
5.34	1.37	3.97	25.66
5.34	1.74	3.60	32.58
0.87	0.10	0.77	11.49
28.67	4.58	24.09	15.97
321.94	64.18	257.76	19.94

1.6 Гол оролцогч байгууллагууд

Хөтөлбөрийн гол оролцогч байгууллагууд нь:

- Мянганы сорилтын корпорац
- Санхүүгийн төлөөлөгчийн үйлчилгээ үзүүлэгч DT Global

- Худалдан авах ажиллагааны үйлчилгээ үзүүлэгч Charles Kendall and Partners Ltd
- Гадаад харилцааны яам
- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам
- Эрчим хүчний яам
- Барилга, хот байгуулалтын яам
- Сангийн яам
- Улаанбаатар хотын захирагчийн алба
- Төв цэвэршүүлэх байгууламж
- Дулааны цахилгаан станц 3
- Дулааны цахилгаан станц 4
- Ус сувгийн удирдах газар
- Үндэсний статистикийн хороо
- Орон сууц нийтийн аж ахуйн удирдах газар
- Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл
- Худалдаа Хөгжлийн Банк

1.7 Шууд бус зардал

МСК-аас шууд бус зардал санхүүжүүлэх талаар Компакт гэрээ болон бусад гэрээнд заагаагүй учраас шууд бус зардалтай холбоотой аудитын горимыг хэрэгжүүлэх шаардлагагүй байсан.

1.8 Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлан (Засгийн Газрын санхүүжилт)

Компакт гэрээний дагуу МУЗГ-аас Компакт гэрээний хэрэгжих хугацаанд төслийн зорилгыг хангахад зориулж нийт 111,760,000 ам.долларын санхүүжилт хийхээр заасан. Тайлант хугацаанд МУЗГ-аас нийт 9,975,002.29 ам.долларын санхүүжилтийг мөнгөн хэлбэрээр төлсөн. Бид МСК-аас 2022 оны 10 дугаард сард шинэчлэн гаргасан Аудитын Зааварчилгаанд заасан шаардлагын дагуу Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланд Хараат бус Нягтлан бодогчийн хяналтыг гүйцэтгэж тусдаа ажлын тайлан бэлтгэсэн.

1.9 Өмнөх аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгах

Өмнөх аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгаж, хэрэгжилтийн байдлыг харуулав.

Аудитын зөвлөмж	Хэрэгжилтийн байдал
Дотоод хяналттай холбоотой	
<p>1. Гэрээлэгчийн явцын тайланг хянаж хүлээн авсан талаар баримт үйлдээгүй ММСС-ийн Гэрээний удирдлага ба менежментийн гарын авлагад заасны дагуу төлбөрийн хуваарьтай эсэхээс үл хамааран гэрээний нөхцөлийн дагуу үйлчилгээг хангалттай түвшинд хүлээн авсан гэдгийг баримт үйлдэж баримтжуулах.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>2. Админ хэлтсээс хийгдсэн гэрээний чанар гүйцэтгэлийг дүгнэж баримтжуулаагүй Утас, интернэт, оффисын түрээс, машин түрээс, цэвэрлэгээ болон зар байршуулах үйлчилгээний зэрэг гэрээнүүд нь гэрээний хугацаа богинотой, гэрээний талууд гэрээг цуцлахаар санал гаргаагүй тохиолдолд нэг жилээр автоматаар сунгагдахаар заасан байдаг. Иймд гэрээг сунгагдахаас өмнө гэрээний гүйцэтгэлийн чанарыг шалган дүгнэж сунгах эсэхийг шийддэг байх.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>3. Мэдээллийн аюулгүй байдлын иж бүрэн бодлого байхгүй Удирдлага дараах асуудлуудыг багтаасан байгууллагын түвшинд хэрэгжүүлэх мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлогыг гаргахыг зөвлөж байна. Бодлогод тусгагдсан асуудлын хувьд жил тутам хэрэгжилтийн байдалд үнэлгээ хийх нь зүйтэй.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлогын тодорхойлолт; • Хандалтыг хянах бодлого ; • Нөөцийн бодлого; • Өөрчлөлтийн удирдлага ба чөлөөлөх бодлого; 	Бүрэн хэрэгжсэн

<ul style="list-style-type: none"> • Мэдээллийн системийг олж авах, хөгжүүлэх болон засвар үйлчилгээ хийх бодлого; • Хүний нөөцийн аюулгүй байдлын бодлого; • Үйл ажиллагааны удирдлагын бодлого; • Харилцааны аюулгүй байдлын бодлого ; • Эрсдэлтэй тохиолдлын удирдах бодлого; болон • Нийцлийн бодлого <p>ММСС нь мэдээллийн аюулгүй байдлын иж бүрэн бодлого журмыг гаргахдаа ISO 27001 зэрэг олон улсын жишиг мэдээллийн аюулгүй байдлын хүрээг дагахыг зөвлөж байна.</p>	
<p>4. Эмзэг байдлыг удирдах албан ёсны хөтөлбөр байхгүй Эмзэг байдлыг удирдах албан ёсны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар удирдлагаас анхаарахыг зөвлөж байна. Энэ хөтөлбөрт эмзэг байдлыг шалгах дотоод, гадаад, хараат бус эмзэг байдлыг үнэлгээ хийгдэх талаар тусгах нь зүйтэй. Эмзэг байдлыг удирдах хөтөлбөрт мөн систем/аппликейшн-ы тохируулгыг тогтмол шалгах, стандартыг чангатгах замаар системийг шинэчлэх процесс, процедурыг багтаах хэрэгтэй</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>5. Өөрчлөлтийн удирдлагын процесс байхгүй Хамгийн багадаа дараах төрлийн өөрчлөлтийг багтаасан өөрчлөлтийн удирдлагын процесс/аргачлалыг тодорхойлж хэрэгжүүлэхийг удирдлагад зөвлөж байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Системийг олж авах, хөгжүүлэх болон засвар үйлчилгээ хийх; • Аппликейшн-д гарсан өөрчлөлтүүд (жиш: аппликейшн тохиргоо хийх, шинэчлэх, сайжруулах) • Мэдээллийн технологийн дэд бүтцэд хийгдсэн өөрчлөлт (жиш: сүлжээ/техник хангамжийн тохиргоо, төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ) <p>Энэ өөрчлөлтийн баримтжуулалтанд өөрчлөлтөнд хамрагдсан хэсгүүд, тест хийсэн процедур, тестийн үр дүн, хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө, хэрэглэгчийн хүлээн авах тест, буцаах төлөвлөгөө зэргийг багтаасан байна. Мөн өөрчлөлтийг хэрэгжүүлэхийн өмнө олж авсан зөвшөөрлийг багтаана.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>6. Нөөц сэргээх тест хийдэггүй ММСС нь нөөцийг дахин сэргээх процедурыг баримтжуулан ашиглах</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>7. Бизнесийн Тасралтгүй Байдал болон Гамшгаас Хамгаалах (BC/DR) Төлөвлөгөө байхгүй ММСС нь иж бүрэн Бизнесийн Тасралтгүй Байдал болон Гамшгаас Хамгаалах (BCP/DRP) Төлөвлөгөөг боловсруулахдаа дараах үндсэн асуудлуудыг багтаах нь зүйтэй.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мэдээллийн технологийн систем болон үйлчилгээний эрсдэлийн үнэлгээгээр тодорхойлогдсон байгууллагын үйл ажиллагааг дэмжих хамгийн чухал үйлчилгээ/аппликейшн • Хамгийн ихдээ хүлээн зөвшөөрөх системийн уналт, дата мэдээллийн алдагдал болон уналтын тухайн цэгүүдийг багтаасан байгууллагад ашиглагдаж байгаа бүх аппликейшн-ийн эрсдэлийн үнэлгээ • Үйлчилгээний тасалдал, хэвийн байдалд эргэн орохын тулд авах шаардлагатай нарийвчилсан арга хэмжээ/системтэй алхмуудыг тодорхойлсон хувилбарууд • Тестийн төлөвлөгөө, хуваарь, BC/DR төлөвлөгөөг шинэчлэхэд шаардлагатай цаашид сайжруулах хэсгүүдийг тодорхойлох механизм 	Бүрэн хэрэгжсэн
Нийцэлтэй холбоотой	
<p>1. Ажилтнуудыг үл ялгаварлан гадуурхахтай холбоотой заалтад зарим нөхцөлийг тусгаагүй ММСС –ийн Гарын авлагын “4.1. Тэгш боломж” хэсэгт ажилтан болон ирээдүйн ажилтныг хэл, нийгмийн гарал, нийгмийн болон гэрлэлтийн байдал, хөрөнгө чинээ, үзэл бодол, үйлдвэрчний эвлэлийн гишүүн эсэх, жирэмсэн болон амаржсан эсэх, болон гадаад төрхөөр нь ялгаварлан гадуурхахгүй байх тухай агуулгыг нэмж тусгахыг зөвлөж байна.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>2. Хүйсээр ялгаварлан гадуурхаж, ялгаатай зохицуулсан тухай</p>	Бүрэн хэрэгжсэн

<p>Хүний нөөцийн гарын авлагын “10.4. Жирэмсний болон амаржсаны/Эцгийн/Үрчлэлтийн чөлөө” хэсэгт заасан (1) “Хүүхэд үрчлэн авсан ажилтан (эмэгтэй, ганц бие эцэг) –д Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасны дагуу “Жирэмсний болон амаржсаны амралт” –г тухайн хүүхэд жар (60) хоногтой 1болтол хугацаагаар олгоно” болон (2) “Эмэгтэй ажилтан эсхүл ганц бие эцэгт Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасны дагуу доор заасан өдөр бүр хүүхэд асрах чөлөө олгоно” гэсний “ганц бие эцэг” гэснийг хасаж, зохих агуулгын дагуу засварлахыг зөвлөж байна.</p>	
<p>3. Хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцааг цуцалсны тэтгэмжийн хэмжээ нь хуульд нийцэхгүй байгаа Шинэчилсэн Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 82.1 –д заасныг баримтлан ММСС –ийн Гарын авлагын холбогдох хэсэгт шаардлагатай өөрчлөлт оруулахыг зөвлөж байна.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>4. Бэлгийн дарамтын эсрэг журамд “Ажлын байр” –ыг дутуу тодорхойлсон тухай Гарын авлагын 2-р Хавсралтаар баталсан “Бэлгийн дарамтын эсрэг журам” –д тодорхойлсон “Ажлын байр” –ны тодорхойлолтод “ажилдаа ирэх очих үед; ажил хүлээлцэх үед” гэсэн нөхцөлийг тус тус нэмж оруулахыг зөвлөж байна.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>5. ММСС –ийн “Гомдол шийдвэрлэх журам” шинэ Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан шаардлагатай нийцэхгүй байгаа тухай Гарын авлагын 16-р Хавсралтаар баталсан “Гомдол шийдвэрлэх журам” –д заасан гомдол шийдвэрлэх хугацаанд зохих өөрчлөлт оруулахыг зөвлөж байна</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>6. Хөдөлмөрийн гэрээнд тусгагдсан ердийн ажлын өдрөөс уртасгасан цагаар, нэмэлт хөлсгүйгээр ажиллах заалт нь хуульд нийцээгүй МСС-ийн хөдөлмөрийн гэрээний 3.6 дугаар зүйлд заасан “Ажилтан нь ердийн ажлын өдрөөс уртасгасан цагаар, нэмэлт хөлсгүйгээр ажиллах шаардлагатай байж болно” гэсэн заалтыг хасаж, зохих агуулгын дагуу засварлахыг зөвлөж байна.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>7. Хөдөлмөрийн гэрээнд тусгагдсан үл өрсөлдөх үүргийн хугацаа нь хуульд нийцэхгүй ММСС-ийн хөдөлмөрийн гэрээний 4.5.3 дугаар зүйлд заасан “Гэрээг хүчингүй болгосноос хойших 2 (хоёр) жил” гэснийг “Хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцаа дуусгавар болсноос хойш 1 (нэг) жил” болгож өөрчлөхийг зөвлөж байна.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>8. Хөдөлмөрийн загвар гэрээнд албан тушаал тус бүрийн хөдөлмөрийн нөхцөлийн талаар заалт байхгүй – Давтагдсан Ажлын нөхцөл болон ангиллыг стандартын дагуу ММСС-ийн албан тушаал тус бүрийн ажиллах нөхцөлийг үнэлж, тодорхойлсны дараа хөдөлмөрийн гэрээний загварт албан тушаал бүрийн хөдөлмөрийн нөхцөлийн зүйл, заалтыг нэмэх шаардлагатай.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>9. Хүний нөөцийн гарын авлагад илүү цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлсийг ялгаатай нөхцөлөөр олгох тухай заалт тусгагдсан - Давтагдсан Хөдөлмөрийн тухай хууль болон Хүний нөөцийн гарын авлагад нийцүүлэн илүү цагаар ажиллахтай холбоотой заалтыг хөдөлмөрийн гэрээнд нэмж оруулах нь зүйтэй.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн
<p>10. Хүний нөөцийн гарын авлагад ажилтныг халах тохиолдолд хөдөлмөрийн гэрээ цуцлах бичгэн мэдэгдлийн оронд нэг сарын цалин хөлс олгох заалт тусгагдсан - Давтагдсан Хүний нөөцийн гарын авлагад заасан “... мэдэгдэх хугацааны оронд нэг (1) сарын цалинтай тэнцэх олговор олгох” гэсэн бүх хэсгийг устгах хэрэгтэй.</p>	Бүрэн хэрэгжсэн

2. АУДИТЫН ЗОРИЛГО БА ХАМРАХ ХҮРЭЭ

2.1 Аудитын зорилго

Аудитын зорилго нь Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ болон Компакт гэрээний дагуу ММСС-ийн удирдан зарцуулж буй МСК-ын санхүүжилтийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд АНУ-ын Нягтлан бодох бүртгэлийн Ерөнхий газраас гаргасан АНУ-ын ЗГ-ын аудитын стандарт болон МСК-ын эрх бүхий этгээдээс гэрээлсэн санхүүгийн аудитад баримтлах зааварчилгаа-ны дагуу аудитыг хийж гүйцэтгэхэд оршино.

МСК-аас эх үүсвэртэй санхүүжилтэд аудит хийхдээ дараах тусгайлсан зорилтуудыг хангана:

- МСК-ын санхүүжилтээр хэрэгжиж буй хөтөлбөрийн аудитад хамрах хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд тусгагдсан хүлээн авсан санхүүжилтийн орлого, гарсан зардал, МСК болон Засгийн газар (ММСС болон Бусад аудитад хамрагдах нийлүүлэгчид)-аас шууд худалдан авсан хөрөнгө болон техникийн тусалцаа нь материаллаг хэмжээний алдаагүй илэрхийлэгдсэн эсэх, холбогдох гэрээ болон нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим буюу нягтлан бодох бүртгэлийн бусад иж бүрэн суурь (мөнгөн орлого ба зарцуулалтын суурь болон тохируулсан мөнгөн суурийг багтаасан)-т нийцсэн эсэх талаар дүгнэлт гаргана.
- МСК-ын санхүүжилтээр хэрэгжиж буй хөтөлбөртэй уялдуулан ММСС-ийн дотоод хяналтыг үнэлэх, хяналтын эрсдэл, мөн дотоод хяналтын зохион байгуулалт, үр нөлөөтэй байдалтай холбоотой ноцтой дутагдал болон материаллаг сул талыг тодорхойлох. Энэхүү үнэлгээнд хуваарилагдсан өртгийн санхүүжилтийн тайлантай холбоотой дотоод хяналт багтана.
- ММСС-ийн үйл ажиллагаа нь Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ болон Компакт гэрээ (Засгийн Газарт хуваарилагдсан өртөгтэй холбоотой МСК-ын журам зааврыг багтаан), Нэмэлт гэрээнүүд, МСК-ын санхүүжилтэд хамаарах хууль тогтоомж, хэрэгжүүлэгч байгууллага болон нийлүүлэгчийн гэрээний мөрдөлтөд материаллаг үл нийцэл байгаа эсэхийг аудитын сорил хийж тодорхойлох. Бодитой тохиолдсон эсвэл тохиолдох боломжтой материаллаг үл нийцэл болон хууль бус үйлдлийг тогтооно. Хэрэгжүүлэх аудитын сорилд хуваарилагдсан өртгийн санхүүжилттэй холбоотой нийцлийн шаардлагыг оруулна. Аудитын хамрах хугацаанд тусгайлан санхүүжилт хүлээн авагч байгууллагатай холбоотой МСК-ын Хөтөлбөрийн Худалдан авах ажиллагааны зааварчилгаа, ЗГ-ын байгууллагуудын дагаж мөрдөх МСК-ын Зардлын зарчмууд, ММСС-ийн Санхүүгийн Хариуцлагын Төлөвлөгөө, МСК-ын санхүүжилттэй тусламж, хэрэгжүүлэгч байгууллагын эсвэл нийлүүлэгчийн гэрээний нөхцөл, шаардлагын хүрээнд материаллаг үл нийцэл байсан эсэхийг тодорхойлох аудитын сорилыг хийж гүйцэтгэнэ.
- ММСС нь өмнөх хугацааны аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх талаар хариу арга хэмжээ авсан эсэхийг тодорхойлно.
- ММСС нь Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг зохих нягтлан бодох бүртгэлийн суурийн дагуу үнэн зөв тайлагнасан эсэхийг тодорхойлж, Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг хянан шалгах ажлыг гүйцэтгэнэ.

2.2 Аудитын хамрах хүрээ

Аудитаар КГУС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан, КГС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд дүгнэлт өгөх, ММСС-ийн дотоод хяналт, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцлийн тайлан гаргах ажлууд багтсан.

Аудитын өмнөх үе шатанд хийгдсэн ажил

Бид дараах баримт бичгүүдийг авч танилцсан:

1. Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ, Компакт гэрээний урьдчилсан санхүүжилтийн гэрээ, Компакт гэрээ, Компакт гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой МСК, ЗГ болон ММСС-ийн хийсэн, эдгээр хооронд байгуулсан нэмэлт гэрээнүүд
2. Бусад баримт бичгүүд: а) Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээ, б) Банкны гэрээ, в) Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгчийн гэрээ, г) Санхүүгийн төлөөлөгчийн гэрээ, д) Санхүүгийн хариуцлагын төлөвлөгөө, е) Худалдан авах ажиллагааны гарын авлага, ё) Худалдан авах

- ажиллагааны төлөвлөгөө, ж) Хөтөлбөрийн худалдан авах ажиллагааны зааварчилгаа, з) Хэрэгжүүлэгч байгууллагын гэрээ, и) Мониторинг, үнэлгээний төлөвлөгөө, к) Хэрэгжилтийн төлөвлөгөө, л) Аудитын төлөвлөгөө болон м) Төсөл эсвэл төслийн үйл ажиллагааны ажлын төлөвлөгөө
3. ММСС болон ММСС-ийн өмнөөс МСК эсвэл ЗГ-ын санхүүжилттэй үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх нийлүүлэгчид, тусламж хүртэгчид ба бусад байгууллагуудын хооронд хийгдсэн гэрээ
 4. ММСС болон бусад хэрэгжүүлэгч байгууллагуудын хооронд хийсэн дэд гэрээ эсвэл хэрэгжүүлэгч байгууллагын гэрээ
 5. Нийлүүлэгчийн гэрээ болон гуравдагч талуудтай хийсэн дэд гэрээ
 6. МСК болон ММСС-ийн баталсан төсөв, хэрэгжилтийн албан бичиг болон журмууд
 7. Хөтөлбөрийн санхүүгийн болон үйл ажиллагааны тайлангууд, дансны нэгдсэн жагсаалт, байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт, нягтлан бодох бүртгэлийн систем, бодлого, худалдан авах ажиллагааны бодлого, журмууд, ажил гүйцэтгэхэд шаардлагатай материал хүлээн авах, хадгалах, хуваарилах журам
 8. Аудитын хамрах хугацаанд хүчин төгөлдөр ашиглагдаж буй ЗГ-ын байгууллагуудын дагаж мөрдөх МСК-ын Зардлын зарчмууд
 9. Аудитын зорилготой шууд холбоотой өмнөх хугацааны аудит, санхүүгийн хяналтын үр дүн.

Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан

Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан нь аудитын хамрах хугацааны туршид ММСС-ийн МСК болон ЗГ-аас хүлээн авсан санхүүжилтийн орлого, мөн хугацаанд ММСС-ийн гаргасан зардал, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл, ММСС-ийн хэрэгцээнд зориулж МСК эсвэл ЗГ-ын санхүүжилтээр худалдан авсан хөрөнгө болон техникийн туслалцааг толилуулах зорилготой санхүүгийн тайлан юм.

Бид КГУС болон КГС-ийн эх үүсвэр бүхий МСК-ын санхүүжилтээр ММСС-ийн хэрэгжүүлсэн үйл ажиллагааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд аудит хийсэн. Аудит эхлэхээс өмнө ММСС-ийн удирдлага эдгээр тайлангийн үнэн зөв байдлыг хариуцахаа илэрхийлсэн.

Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлан

ММСС нь 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааг хамарсан тусдаа Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг бэлтгэсэн. Бид аудитаар ММСС нь (i) Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг зохих нягтлан бодох бүртгэлийн суурийн дагуу үнэн зөв бэлтгэсэн эсэх, (ii) Засгийн газар гэрээний дагуу хуваарилагдсан санхүүжилтийг олгож, бүртгэсэн эсэх зэргийг тодорхойлохын тулд Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг шалгасан. Бид Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг шалгасан тухай Хараат бус хяналтын тайлан болон холбогдох тодруулгыг бэлтгэсэн.

Төлбөрийн Нэгдсэн Систем (ТНС)

Төлбөрийн Нэгдсэн Систем (ТНС)-ийн бодлого журмын дагуу хийгдсэн эсэхийг тодорхойлохын тулд ТНС-ээр хийгдсэн төлбөрийн бичилт болон төлбөрийн дэлгэрэнгүй тайланд аудит хийсэн. Мөн төлбөрийн хүсэлт Санхүүгийн Хариуцлагын Төлөвлөгөөнд заасан эрх бүхий албан тушаалтнаар батлагдсан эсэх, төлбөр нь бэлтгэн нийлүүлэгчдийн нэхэмжлэх болон төлбөрийн дэлгэрэнгүй тайлантай нийцэж буй эсэхийг нягтлах зорилгоор түүврээр сонгон авсан төлбөрийн хүсэлтийн маягтуудыг шалгасан. Мөн төлбөрийн дэлгэрэнгүй тайлангийн дүнг ММСС-ийн нягтлан бодох бүртгэл руу тулгаж, МСК-аас төлбөр хийгдсэн хугацааг үнэлсэн.

Дотоод хяналтын бүтэц

Хөтөлбөрийн үйл ажиллагаатай холбоотой ММСС-ийн дотоод хяналтын бодлого, үйл явцын зохион байгуулалтын талаар хангалттай мэдээлэл олж авах, тэдгээр бодлого, үйл явц нь бодитоор хэрэгжиж буй эсэх, Санхүүгийн Хариуцлагын Төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэхийг тодорхойлохын тулд ММСС-ийн дотоод хяналтын бүтцийг шалгасан. ММСС-ийн дотоод хяналтын талаар ойлгож, үнэлэх аудитын шаардлагыг хангах үүднээс бид АМНБИ-ийн SAS No. 122 (AU-C sec 315) Байгууллага, түүний орчныг ойлгох, материаллаг буруу тайлагналын эрсдэлийг үнэлэх стандарт, SAS No. 122 (AU-C sec 265) Аудитаар илэрсэн дотоод хяналттай холбоотой асуудлыг танилцуулах стандартыг тус тус мөрдлөг болгосон.

ММСС-ийн дотоод хяналтыг шалгахад дараах горимуудыг хэрэгжүүлсэн.

- а. Аудитын төлөвлөлтийн шатанд дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авах, аудитаар хэрэгжүүлэх горим сорилын шинж чанар, хугацаа болон цар хүрээг тодорхойлох.
- б. Уламжлалт болон хяналтын эрсдэлийг үнэлэх, нэгдсэн эрсдэлийг тодорхойлох.
- в. Аудитын төлөвлөлтийн шатанд аудитын батламж мэдэгдэлд хамаарах эрсдэлийн үнэлгээ хийх.
- г. Дотоод хяналтын орчин, нягтлан бодох бүртгэлийн систем болон хяналтын үйл явцын зохистой байдлыг үнэлэх.

Дотоод хяналтын бүтцийн үнэлгээ нь дараах зорилгуудыг агуулсан.

- а. Хөтөлбөрийн зардал нь үнэн зөв бөгөөд зохих нотолгоотой эсэх;
- б. Банкны дансанд болон жижиг мөнгөн санд буй мөнгө хөрөнгийн удирдлага зохистой эсэх;
- в. Бараа, ажил, үйлчилгээг холбогдох журам зааврын дагуу худалдан авдаг эсэх;
- г. Хөрөнгө, материалын удирдлага зохистой эсэх;
- д. Цагийн бүртгэл, цалин хөлс, урамшууллыг багтаасан хүний нөөцийн зохистой удирдлагатай эсэх;
- е. МСК эсвэл ММСС-аас шууд хөрөнгө бэлтгэх, хөрөнгийг данснаас хасах үйл явц зохистой эсэх;
- ё. Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд материаллаг нөлөөтэй гэрээ, холбогдох хууль тогтоомжийг мөрддөг эсэх. Тухайлбал, Худалдан авах ажиллагааны гэрээ, Худалдан авах ажиллагааны зааварчилгаа, Санхүүгийн хариуцлагын төлөвлөгөөг дагаж мөрдөж буй эсэх.

Гэрээ, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцэл

Хөтөлбөрийн үйл ажиллагаатай холбоотой гэрээний нөхцөл, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцлийг тодорхойлох аудитын шаардлагыг хангах үүднээс бид АМНБИ-ийн SAS No. 122 (AU-C sec 935) Нийцлийн аудит стандартыг ашигласан.

Аудитын ажлын даалгаврын зорилгыг хангах, МСК-ын аудитын зааварчилгаа болон Компакт гэрээний нийцэлтэй холбоотой гол асуудлуудыг тодорхойлох, хөтөлбөрийн талаарх ойлголт авахад дараах удирдамж, бусад баримт бичгүүдийг нягтлан үзэв.

Гол удирдамж гэрээнүүд:

- Мянган Сорилтын Компакт Гэрээ
- Хөтөлбөр Хэрэгжүүлэх Гэрээ
- Буцалтгүй тусламж, түүний гүйцэтгэлийн гэрээ

Нэмэлт гэрээнүүд:

- ММСС ба DT Global хоорондын Санхүүгийн төлөөлөгчийн гэрээ
- ММСС ба Charles Kendall and Partners Ltd хоорондын Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгчийн гэрээ
- ММСС ба Худалдаа Хөгжлийн Банк хоорондын Банкны гэрээ

Хэрэгжүүлэгч байгууллагын гэрээ:

- Ус сувгийн удирдах газар (УСУГ)
- Нийслэлийн газар зохион байгуулалтын алба
- Үндэсний статистикийн газар
- Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл

МСК-ын зааварчилгаа:

- Буцалтгүй тусламж хүлээн авах орны оруулах хувь хэмжээний тухай зааварчилгаа
- Байгаль орчны зааварчилгаа
- Хөтөлбөрийн зааварчилгаа
- Хөтөлбөрийн худалдан авах ажиллагааны зааварчилгаа
- Эрх бүхий этгээдээс гэрээлсэн санхүүгийн аудитад баримтлах зааварчилгаа
- Жендерийн бодлого
- Жендерийн асуудлыг төсөл, хөтөлбөрт тусгах зааварчилгаа
- Компакт гэрээний хэрэгжилтэд оролцох Засгийн газрын байгууллагын Зардлын зарчим
- Тайлан гаргах зааварчилгаа
- Хөтөлбөр хаалтын зааварчилгаа
- Хариуцлагатай этгээд болон Хэрэгжилтийн бүтцийн зааварчилгаа

- Мониторинг, үнэлгээний бодлого
- Эдийн засгийн бодлого болон үр өгөөж хүртэгчийн шинжилгээний зааварчилгаа
- Олон улсын барааны тэмдэгтийн стандарт

Компакт гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой ММСС-аас боловсруулсан дараах төлөвлөгөө, тайлан болон бусад баримт бичиг:

- Ажлын төлөвлөгөө
- Санхүүгийн дэлгэрэнгүй төлөвлөгөө
- Аудитын төлөвлөгөө
- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө
- Мониторинг, үнэлгээний төлөвлөгөө
- Санхүүгийн хариуцлагын журам
- Худалдан авах ажиллагааны журам
- Гэрээний удирдлагын журам
- Хэрэгжилтийн төлөвлөгөө
- Нийгэм, жендерийн асуудал тусгах төлөвлөгөө
- Үзүүлэлт хянах хүснэгт
- Хүний нөөцийн гарын авлага
- Санхүүгийн луйвар, авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө
- Ёс зүйн дүрэм
- Дотоод аудитын дүрэм
- Дотоод аудитын гарын авлага
- Тендер шалгаруулалтад оролцогчдын санал, гомдол хүлээн авч, шийдвэрлэх журам
- ММСС Улсын төсөвт үйлдвэрийн газрын дүрэм
- Удирдах Зөвлөлийн тогтоол, хурлын тэмдэглэл
- Гүйцэтгэх захирлын тушаал, шийдвэр

2.3 Аудитын хөтөлбөрүүд

Аудитын баг дараах аудитын хөтөлбөрт тусгагдсан горимуудыг хэрэгжүүлсэн.

- Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудитын хөтөлбөр
- Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлангийн аудитын хөтөлбөр
- Дотоод хяналтын аудитын хөтөлбөр
- Нийцлийн аудитын хөтөлбөр
- Худалдан авах ажиллагааны аудитын хөтөлбөр
- Луйвар, хууль бус/эрх мэдлээ хэтрүүлэх үйлдлийн аудитын хөтөлбөр
- Санхүүгийн тайлангийн мэдээллийн системийг үнэлэх аудитын хөтөлбөр
- Бусад аудитад хамрагдах нийлүүлэгчдэд хэрэгжих аудитын хөтөлбөр
- Төлбөрийн нэгдсэн системийн аудитын хөтөлбөр
- Өмнөх аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгах аудитын хөтөлбөр

2.4 Цар хүрээний хязгаарлалт

Аудитын цар хүрээний хязгаарлалт үүсээгүй.

2.5 ЗГ-ын Аудитын Стандартын үл тохирол

Монгол улсад АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 4 дүгээр бүлгийн 4.16-р заалтад тусгагдсан тасралтгүй боловсролын хөтөлбөр хэрэгждэггүй ч манай аудиторууд ММНБИ-ийн Тасралтгүй боловсролын хөтөлбөрт шаардсаны дагуу жил тутам 20 цагийн мэргэжлийн сургалтад хамрагддаг.

АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 5 дугаар бүлгийн 5.60-д харилцан хамааралгүй аудитын эрх бүхий байгууллагаас хөндлөнгийн чанарын үнэлгээ хийлгэхээр заасан байдаг боловч ММНБИ-ээс ийм хөтөлбөр хэрэгждэггүй. Харин Бейкер Тилли Интернэйшнл олон улсын сүлжээнээс бидний гүйцэтгэсэн аудитад сүлжээний түншлэгч байгууллагын партнер болон менежерүүдийг багтаасан дотоод чанарын хяналтын үнэлгээг гурван жил тутамд хэрэгжүүлдэг учраас бид АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын холбогдох заалт хэрэгжээгүйгээс ноцтой үр дагавар үүсэхгүй гэж үзэв.

3. АУДИТЫН ҮР ДҮНГИЙН ХУРААНГУЙ

Бид аудитын үр дүнгийн хураангуйд дараах хэсэгт дурдсан ба аудитын явцад Удирдлагын захидал бэлтгээгүй.

3.1 КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны СХТ болон КГС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны СХТ-тай холбоотой аудитаар илэрсэн асуудал

Бид аудитын үр дүнд КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан болон КГС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд аливаа эргэлзээтэй зардал тайлагнаагүй гэж дүгнэв.

3.2 ММСС-ийн Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналтын талаар аудитаар илэрсэн асуудал

ММСС-ийн Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналтыг шалгах явцад илэрсэн асуудлыг дараах хүснэгтэд харуулсан.

Илэрсэн асуудал	Материаллаг сул тал эсвэл ноцтой дутагдал	Хуудас
Дотоод хяналттай холбоотой		
Зарим шаардлагатай гэрээнд "гүйцэтгэгчийн хийсэн ажлын гүйцэтгэлийн тайлан/СРРР"-г гаргаагүй	Ноцтой дутагдал	43
Дотоод эмзэг байдлын үнэлгээний хариу арга хэмжээний төлөвлөгөө байхгүй	Ноцтой дутагдал	44

3.3 ММСС-ийн гэрээ, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцлийн талаар аудитаар илэрсэн асуудал

ММСС-ийн гэрээ, холбогдох хууль тогтоомжийн нийцлийг шалгах явцад үл нийцэл гэж үзэх аливаа тохиолдол илрээгүй.

3.4 Аудитын үр дүнгийн талаарх Удирдлагын санал дүгнэлт

Өнгөрсөн таван сарын хугацаанд ММСС-ийн удирдлагын баг хараат бус аудитортай үр дүнтэй хамтран ажиллаж, аудитад шаардлагатай бичиг баримтууд болон мэдээллээр бүрэн хангав.

ММСС нь аудитын хугацаанд Бейкер Тилли Далайван Аудитын зүгээс өгсөн үр дүнтэй саналд талархаж байна. Аудитаар илэрсэн асуудалд ММСС-ийн удирдлагаас өгсөн хариу санал нь дэвшүүлсэн асуудлын талаарх бидний үзэл бодлыг илэрхийлж буй бөгөөд аудиторын өгсөн зөвлөмжийг амжилттай хэрэгжүүлэх явцыг илүү хурдасгана гэж найдаж байна.

ММСС-ийн удирдлагын зүгээс манай байгууллагын дүрэм, журам, бодлогын баримт бичгүүд, ажилтнууд нийлээд үр дүнтэй хяналтын механизм бүрдүүлэн, Компакт гэрээг амжилттай хэрэгжүүлнэ гэдэгт итгэлтэй байна.



БЭЙКЕР ТИЛЛИ ДАЛАЙВАН АУДИТ

Аудит, баталгаажуулалт, хөрөнгийн болон
бизнесийн үнэлгээ, зөвлөх үйлчилгээ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот-16066
Баянгол дүүрэг, Амарсанаагийн гудамж-5
Утас: +976-70005401, 70005402
Факс: +976-70005403
E-mail: info@btdalaivanaudit.mn
Web site: www.btdalaivanaudit.mn

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮЖИЛТИЙН ХАРИУЦЛАГЫН ТАЙЛАНГИЙН ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд
Монголын Мянганы Сорилтын Сан
Монгол улс, Улаанбаатар хот
UNESCO-ийн гудамж, Сүхбаатар дүүрэг
МРМ Complex-ийн 5 дугаар давхар

Дүгнэлт

Бид энэхүү тайланд харуулсан ММСС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан, Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн нэмэлт тодруулгад аудит хийж, 2023 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдөр аудитын тайлан гаргав. Мөн бид тусдаа бэлтгэгдсэн Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг хянаж шалгасан.

Бидний дүгнэлтээр, 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангуудад тусгагдсан хөтөлбөрийн орлого, гарсан ба нөхөн төлсөн зардал, МСК-ийн худалдан авах ажиллагааны техникийн туслалцааг, бүх материаллаг зүйлсийн хувьд, холбогдох гэрээний нөхцөлд заасны дагуу энэ тайлангийн Тодруулга 1-д харуулсан нягтлан бодох бүртгэлийн суурьт нийцүүлэн үнэн зөв тайлагнасан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа АНУ-ын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Ерөнхий Газраас гаргасан ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн. Энэ стандартын дагуу бидний хүлээх үүрэг хариуцлагыг энэхүү тайлангийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн Аудитад Хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага хэсэгт харуулсан. Бид аудиттай холбоотой ёс зүйн холбогдох шаардлагуудын дагуу ММСС -аас хараат бус байж, эдгээр шаардлагын хүрээнд ёс зүйн бусад үүрэг хариуцлагуудыг мөрдөж ажилласан. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь аудитын дүгнэлт гаргахад хангалттай бөгөөд зохистой гэж үзэж байна.

Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд удирдлагын хүлээх хариуцлага

Удирдлага нь АНУ-д нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмын дагуу Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэг хүлээх ба үүнд Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг залилан эсвэл алдаанаас хамаарсан материаллаг хэмжээний алдаагүй, үнэн зөв бэлтгэж толилуулахын тулд дотоод хяналтыг бий болгох, хэрэгжүүлэх, сайжруулах үйл явц багтана.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ, удирдлага 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-нээс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэл хугацаанд ММСС-ийн үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулах чадвартай холбоотой ноцтой эргэлзээ үүсгэх нөхцөл байдал, үйл явдал тохиолдсон эсэхийг нэгтгэн үнэлэхийг шаарддаг.

Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд Аудиторын үүрэг хариуцлага

Бидний зорилго бол санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ залилан эсвэл алдаанаас үүдэх материаллаг алдаатай тайлагналгүй бэлтгэгдсэн эсэх талаар хамгийн боломжит баталгааг олж авах, өөрийн дүгнэлтийг илэрхийлсэн аудиторын тайланг бэлтгэх явдал юм. Хамгийн боломжит баталгаа гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч АНУ-ын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Ерөнхий Газраас гаргасан. ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн аудит нь оршин байгаа буруу тайлагналыг тогтмол илрүүлнэ гэсэн баталгааг өгөхгүй юм. Залиланд үгсэн хуйвалдах, хуурамчаар үйлдэх, санаатай орхигдуулах, буруу мэдээлэх, эсвэл дотоод хяналтыг үл ойшоох зэрэг хамаарч болох учраас залилангаас шалтгаалсан буруу тайлагналыг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас шалтгаалсан буруу тайлагналыг илрүүлэхгүй байх эрсдэлээс ноцтой юм. Буруу тайлагнал нь

дангаараа эсвэл нэгдсэн байдлаараа санхүүгийн тайланд тулгуурлан хэрэглэгчийн гаргах эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх ихээхэн боломжтой бол тэдгээрийг материаллаг гэж үзнэ.

ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу бид аудитыг хийж гүйцэтгэхдээ:

- 2023 оны 3 дугаар сарын 31-нээрх аудитад мэргэжлийн үл итгэх хандлагыг баримтлан мэргэжлийн шийдэл гаргаж ажилласан
- Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд залилан эсвэл алдаанаас үүдэх материаллаг алдаатай тайлагнал байх эрсдэлийг тодорхойлж үнэлсэн, тэдгээр эрсдэлүүдэд хариу аудитын горимуудыг тодорхойлж хэрэгжүүлсэн. Уг горимын дагуу Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн дүн болон тодруулгын талаарх нотолгоог тестийн аргаар шалгасан.
- Нөхцөл байдалд тохирсон аудитын горимыг боловсруулахын тулд аудитад хамаарах дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авсан, гэхдээ ММСС-ийн дотоод хяналтын үр дүнтэй байдалд дүгнэлт өгөх зориогүй ба аливаа дүгнэлт гаргаагүй.
- Ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, удирдлагын хийсэн тооцоолол болон 2023 оны 3 дугаар сарын 31-нээрх Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн ерөнхий толилуулгын зохистой байдлыг үнэлсэн.
- ММСС-ийн үйл ажиллагаа тасралтгүй байх чадварт, нэгдсэн байдлаар, ноцтой эргэлзээтэй нөхцөл байдал эсвэл үйл явдал үүссэн байна гэж үзвэл бид энэ талаар санал дүгнэлт гаргана.

Биднийг аудит хийхээр төлөвлөж буй цар хүрээ, хугацаа, аудитаар илэрсэн асуудал болон дотоод хяналтын талаар аудитын явцад ажиглагдсан асуудлын талаар засаглах дээд удирдлагатай харилцахыг шаарддаг.

Дараах догол мөрөнд дурдсаныг эс тооцвол бид аудитаа АНУ-ын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Ерөнхий Газраас гаргасан ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн.

Монгол улсад АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 4 дүгээр бүлгийн 4.16-р заалтад тусгагдсан тасралтгүй боловсролын хөтөлбөр хэрэгждэггүй ч манай аудиторуд ММНБИ-ийн Тасралтгүй боловсролын хөтөлбөрт шаардсаны дагуу жил тутам 20 цагийн мэргэжлийн сургалтад хамрагддаг. Бид тасралтгүй боловсролын хөтөлбөрийн шаардлагыг бүрэн хангахыг хичээнэ.

АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 5 дугаар бүлгийн 5.60-д харилцан хамааралгүй аудитын эрх бүхий байгууллагаас хөндлөнгийн чанарын үнэлгээ хийлгэхээр заасан байдаг боловч ММНБИ-ээс ийм хөтөлбөр хэрэгждэггүй. Харин Бейкер Тилли Интернэйшнл олон улсын сүлжээнээс бидний гүйцэтгэсэн аудитад сүлжээний түншлэгч байгууллагын партнер болон менежерүүдийг багтаасан дотоод чанарын хяналтын үнэлгээг гурван жил тутамд хэрэгжүүлдэг учраас бид АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын холбогдох заалт хэрэгжээгүйгээс ноцтой үр дагавар үүсэхгүй гэж үзсэн.

ЗГ-ын Аудитын стандартад заасан бусад тайлагналын шаардлага

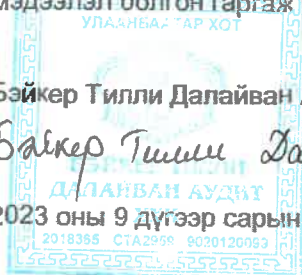
ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу бид ММСС-ийн санхүүгийн тайлагналын дотоод хяналт болон хууль тогтоомж, нийлүүлэгчийн гэрээ, тусламжийн гэрээний заалтуудын нийцлийн талаарх тайлангаа 2023 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдөр гаргасан. Энэхүү тайлан санхүүгийн тайлагналын дотоод хяналт болон нийцлийн хувьд бидний хийсэн горим сорилын хамрах хүрээг харуулах зорилготой бөгөөд горим сорилын үр дүнд ММСС-ийн санхүүгийн тайлагналын дотоод хяналт эсвэл нийцлийн үр нөлөөтэй байдалд дүгнэлт өгөхийг зориогүй. Энэ тайлан нь ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу хэрэгжсэн аудитын салшгүй хэсэг болохоос гадна аудитын үр дүнг тусгасан Хараат бус Аудиторын Тайлантай хамт уншиж хэрэглэнэ.

Энэхүү тайлан нь ММСС ба МСК-д зориулсан мэдээлэл боловч МСК-аас олон нийтэд зориулсан мэдээлэл болгон гаргаж болно.

Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

2023 оны 9 дүгээр сарын 20



Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

4.1 ММСС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дүгээр сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан (КГУС, КГС, БТТГС)

(Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	Төсөв	Өмнөх хугацаа	Тайлант хугацаа 2022.04.01- 2023.03.31	2023.03.31- нээрх нийт хуримтлагдсан	Эргэлзээтэй зардал		Тодруул- гын дугаар
					Үл зөвшөөрөгдөх	Үл Дэмжигдэх	
Санхүүжилтийн орлого:							
МСК-аас санхүүжилт орлого	353,525,150.00	55,590,633.86	40,320,351.33	95,910,985.19			2
Нийт орлого	353,525,150.00	55,590,633.86	40,320,351.33	95,910,985.19			
Гарсан зардал:							
Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл	302,289,690.40	43,010,746.13	35,941,072.23	78,951,818.36			4
Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	258,866,766.21	39,786,778.98	32,526,760.12	72,313,539.10			4.1
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	23,422,923.07	2,695,526.94	2,864,137.57	5,559,664.51			4.2
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	20,000,001.12	528,440.21	550,174.54	1,078,614.75			4.3
Мониторинг ба Үнэлгээ	10,330,000.00	0.00	0.00	0.00			
Мониторинг ба Үнэлгээний зардал	10,330,000.00	0.00	0.00	0.00			
Хөтөлбөрийн удирдлага	40,905,459.60	12,357,172.80	4,319,993.10	16,677,165.90			5
Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх	25,715,366.33	7,343,771.23	2,471,354.30	9,815,125.53			5.1
Санхүүгийн удирдлага	7,356,388.27	2,643,061.57	746,672.60	3,389,734.17			5.2
Худалдан авах ажиллагааны удирдлага	6,867,705.00	2,274,340.00	999,966.20	3,274,306.20			5.3
Аудит	966,000.00	96,000.00	102,000.00	198,000.00			5.4
Нийт зардал	353,525,150.00	55,367,918.93	40,261,065.33	95,628,984.26			
Хэмнэлт (зардлаас давсан орлого)/Хэтрэлт		222,714.93	59,286.00	282,000.93			6
Мөнгөн суурь							
Санхүүжилтийн эхний үлдэгдэл		0.00	222,714.93	0.00			
Хэмнэлт (зардлаас давсан орлого)/Хэтрэлт		222,714.93	59,286.00	282,000.93			
Нэмэх:Хүүгийн орлого		1,107.98	344.08	1,452.06			3
Хасах:Шилжүүлсэн хүү		(1,107.98)	(0.00)	(1,107.98)			3
Санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл		222,714.93	282,345.01	282,345.01			
Тохируулсан мөнгөн суурь							

Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

Мөнгөн сууриарх санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл	222,714.93	282,345.01	282,345.01	
Нэмэх: Авлага/Урьдчилгаа төлбөр	14,063,512.99	(813,110.01)	13,250,402.98	7
Хасах: Өглөг / Хуримт. зардал	(230,927.74)	(3,103,589.71)	(3,334,517.45)	8
Тохируулсан мөнгөн сууриарх санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл	14,055,300.18	(3,634,354.75)	10,198,230.54	

Зөвшөөрч баталсан:

Гүйцэтгэх захирал

Санхүүгийн захирлын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч

Э. Энхгэрэл

Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20

М.Зул

Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20



Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

4.2 ММСС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны КГУС-ийн эх үүсвэрийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан
(Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	Төсөв	Өмнөх хугацаа	Тайлант хугацаа 2022.04.01-2023.03.31	2023.03.31-нээрх нийт хуримтлагдсан	Эргэлзээтэй зардал		Тодруул-гын дугаар
					Үл зөвшөөрөгдөх	Үл дэмжигдэх	
Санхүүжилтийн орлого:							
МСК-аас санхүүжилт орлого	28,060,000.00	25,759,089.71	2,159,839.87	27,918,929.58			2
Нийт орлого	28,060,000.00	25,759,089.71	2,159,839.87	27,918,929.58			
Гарсан зардал:							
Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл	19,349,565.56	18,818,638.34	530,927.22	19,349,565.56			9
Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	18,792,421.42	18,261,494.20	530,927.22	18,792,421.42			9.1
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	29,053.13	29,053.13	0.00	29,053.13			9.2
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	528,091.01	528,091.01	0.00	528,091.01			9.3
Мониторинг ба Үнэлгээ	0.00	0.00	0.00	0.00			
Мониторинг ба Үнэлгээний зардал	0.00	0.00	0.00	0.00			
Хөтөлбөрийн удирдлага	8,710,434.44	6,883,694.00	1,684,335.64	8,568,029.64			10
Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх	7,352,768.43	5,526,027.99	1,684,335.64	7,210,363.63			10.1
Санхүүгийн удирдлага	721,402.01	721,402.01	0.00	721,402.01			10.2
Худалдан авах ажиллагааны удирдлага	540,264.00	540,264.00	0.00	540,264.00			10.3
Аудит	96,000.00	96,000.00	0.00	96,000.00			10.4
Нийт зардал	28,060,000.00	25,702,332.34	2,215,262.86	27,917,595.20			
Хэмнэлт (зардлаас давсан орлого)/Хэтрэлт		56,757.37	(55,422.99)	1,334.38			6,11
Мөнгөн суурь							
Санхүүжилтийн эхний үлдэгдэл		0.00	56,757.37	0.00			
Хэмнэлт (зардлаас давсан орлого)/Хэтрэлт		56,757.37	(55,422.99)	1,334.38			
Нэмэх: Хүүгийн орлого		1,107.98	116.71	1,224.69			3
Хасах: Шилжүүлсэн хүү		(1,107.98)	(0.00)	(1,107.98)			3
Санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл		56,757.37	1,451.09	1,451.09			

Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

Тохируулсан мөнгөн суурь						
Мөнгөн сууриарх санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл		56,757.37	1,451.09	1,451.09	1,451.09	
Нэмэх: Авлага/Урьдчилгаа төлбөр		0.00	0.00	0.00	0.00	
Хасах: Өглөг / Хуримт. зардал		(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	
Тохируулсан мөнгөн сууриарх санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл		56,757.37	1,451.09	1,451.09	1,451.09	

Зөвшөөрч баталсан:

Гүйцэтгэх захирал

Санхүүгийн захирлын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч



Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20

Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20

Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

4.3 ММСС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны КГС-ийн эх үүсвэрийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан
(Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	Төсөв	Өмнөх хугацаа	Тайлант хугацаа 2022.04.01- 2023.03.31	2023.03.31- нээрх нийт хуримтлагдсан	Эргэлзээтэй зардал		Тодруул- гын дугаар
					Үл зөвшөөрөгдөх	Үл дэмжигдэх	
Санхүүжилтийн орлого:							
МСК-аас санхүүжилт орлого	321,940,000.00	26,306,394.15	38,160,511.46	64,466,905.61			2
Нийт орлого	321,940,000.00	26,306,394.15	38,160,511.46	64,466,905.61			
Гарсан зардал:							
Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл	282,940,124.84	24,192,107.79	35,410,145.01	59,602,252.80			12
Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	240,074,344.79	21,525,284.78	31,995,832.90	53,521,117.68			12.1
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	23,393,869.94	2,666,473.81	2,864,137.57	5,530,611.38			12.2
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	19,471,910.11	349.20	550,174.54	550,523.74			12.3
Мониторинг ба Үнэлгээ	10,330,000.00	0.00	0.00	0.00			
Мониторинг ба Үнэлгээний зардал	10,330,000.00	0.00	0.00	0.00			
Хөтөлбөрийн удирдлага	28,669,875.16	1,948,328.80	2,635,657.46	4,583,986.26			13
Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх	17,129,875.16	585,020.50	787,018.66	1,372,039.16			13.1
Санхүүгийн удирдлага	5,335,000.00	621,673.30	746,672.60	1,368,345.90			13.2
Худалдан авах ажиллагааны удирдлага	5,335,000.00	741,635.00	999,966.20	1,741,601.20			13.3
Аудит	870,000.00	0.00	102,000.00	102,000.00			13.4
Нийт зардал	321,940,000.00	26,140,436.59	38,045,802.47	64,186,239.06			
Хэмнэлт (зардлаас давсан орлого)/Хэтрэлт		165,957.56	114,708.99	280,666.55			6
Мөнгөн суурь							
Санхүүжилтийн эхний үлдэгдэл		0.00	165,957.56	0.00			
Хэмнэлт (зардлаас давсан орлого)/Хэтрэлт		165,957.56	114,708.99	280,666.55			
Нэмэх: Хүүгийн орлого		0.00	227.37	227.37			3
Хасах: Шилжүүлсэн хүү		(0.00)	(0.00)	(0.00)			3

Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

Санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл	165,957.56	280,893.92	280,893.92	280,893.92	
Тохируулсан мөнгөн суурь					
Мөнгөн сууриарх санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл	165,957.56	280,893.92	280,893.92	280,893.92	
Нэмэх: Авлага/Урьдчилгаа төлбөр	14,063,512.99	(813,110.01)	13,250,402.98		7
Хасах: Өглөг / Хуримт. зардал	(230,927.74)	(3,103,589.71)	(3,334,517.45)		8
Тохируулсан мөнгөн сууриарх санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл	13,998,542.81	(3,635,805.84)	10,196,779.45		

Зөвшөөрч баталсан:

Гүйцэтгэх захирал

Санхүүгийн захирлын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч



Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20

Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20

Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

4.4 ММСС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны БТТГГС-ийн эх үүсвэрийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан
(Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	Төсөв	Өмнөх хугацаа	Тайлант хугацаа 2022.04.01-2023.03.31	2023.03.31-нээрх нийт хуримтлагдсан	Эргэлзээтэй зардал		Тодруул- гын дугаар
					Үл зөвшөөрөгдөх	Үл дэмжигдэх	
Санхүүжилтийн орлого:							
МСК-аас санхүүжилт орлого	3,525,150.00	3,525,150.00	0.00	3,525,150.00			
Нийт орлого	3,525,150.00	3,525,150.00	0.00	3,525,150.00			14
Гарсан зардал:							
Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл	0.00	0.00	0.00	0.00			
Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	0.00	0.00	0.00	0.00			
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	0.00	0.00	0.00	0.00			
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	0.00	0.00	0.00	0.00			
Мониторинг ба Үнэлгээ	0.00	0.00	0.00	0.00			
Мониторинг ба Үнэлгээний зардал	0.00	0.00	0.00	0.00			
Хөтөлбөрийн удирдлага	3,525,150.00	3,525,150.00	0.00	3,525,150.00			
Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх	1,232,722.74	1,232,722.74	0.00	1,232,722.74			
Санхүүгийн удирдлага	1,299,986.26	1,299,986.26	0.00	1,299,986.26			
Худалдан авах ажиллагааны удирдлага	992,441.00	992,441.00	0.00	992,441.00			
Аудит	0.00	0.00	0.00	0.00			
Нийт зардал	3,525,150.00	3,525,150.00	0.00	3,525,150.00			14
Хэмнэлт (зардлаас давсан орлого)/Хэтрэлт		0.00	0.00	0.00			
Мөнгөн суурь							
Санхүүжилтийн эхний үлдэгдэл		0.00	0.00	0.00			
Хэмнэлт (зардлаас давсан орлого)/Хэтрэлт		0.00	0.00	0.00			
Нэмэх: Хүүгийн орлого		0.00	0.00	0.00			
Хасах: Шилжүүлсэн хүү		(0.00)	(0.00)	(0.00)			

Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

Санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	0.00
Тохируулсан мөнгөн суурь				
Мөнгөн сууриарх санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	0.00
Нэмэх: Авлага/Урьдчилгаа төлбөр	0.00	0.00	0.00	0.00
Хасах: Өглөг / Хуримт. зардал	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)
Тохируулсан мөнгөн сууриарх санхүүжилтийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	0.00

Зөвшөөрч баталсан:

Гүйцэтгэх захирал

Санхүүгийн захирлын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч



Э. Энхгэрэл

М. Зул

Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20

Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20

Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн нэмэлт тодруулга

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого

1.1. Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан болон бусад нэмэлт тайланг бэлтгэсэн үндэслэл Тайлант хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг тохируулсан мөнгөн суурь бүхий орлого ба зарцуулалтыг үндэслэн бэлтгэсэн. Ингэхдээ нийтээр хүлээн зөвшөөрдөг нягтлан бодох бүртгэлийн сууриас ялгаатай байдлаар буюу мөнгөн болон акрузель сууриарх нягтлан бодох бүртгэлийг нэгтгэн тайлагнасан.

1.2. Орлого

Орлого нь дараах аргуудаар хүлээн авсан МСК-ын Буцалтгүй тусламжийн санхүүжилтээс бүрдэнэ.

- ММСС-ийн худалдан авсан бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөрийг АНУ-ын Төрийн сангаас бэлтгэн нийлүүлэгчдэд рүү шууд шилжүүнэ. Төлбөрийг ам.доллар эсвэл бусад валютаар Төлбөрийн нэгдсэн систем ашиглан хийдэг.
- Дотоодын Зөвшөөрөгдсөн данснаас бэлтгэн нийлүүлэгчдэд эсвэл бусад төлбөр хүлээн авагчдад шилжүүлэх зорилготой төлбөрийг Төлбөрийн нэгдсэн системээр дамжуулан дотоодын банканд байршиж буй Зөвшөөрөгдсөн Дансанд хүлээн авна.

МСК-аас хүлээн авсан санхүүжилтийн хүүгийн орлогыг Худалдаа Хөгжлийн Банканд КГУС, КГС эх үүсвэр тус бүрт нээсэн Хүүгийн хуримтлал дансдад (ам.долларын хоёр данс, төгрөгийн хоёр данс) хуримтлуулсан. Улирал тутам хуримтлагдсан хүүг МСК-т шилжүүлдэг.

1.3. Зардал

Зардлыг бодитойгоор гарсан үед нягтлан бодох бүртгэлд зарцуулалтаар хүлээн зөвшөөрдөг.

1.4. Валютын хөрвүүлэлт

МСК-аас ам.доллараар илэрхийлсэн санхүүжилтийн орлогыг Худалдаа Хөгжлийн Банканд байршиж буй Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.долларын)-нд хүлээн авдаг. Ам.доллараас бусад төрлийн валютаар Зөвшөөрөгдсөн дансдын хооронд шилжүүлсэн санхүүжилтийг Худалдаа Хөгжлийн Банкны солилцооны ханшаар дотоодын валют руу хөрвүүлдэг. Ам.доллараас бусад төрлийн валютаар Төлбөрийн нэгдсэн данснаас шууд төлбөр хийхэд Дотоод Бизнесийн Төв (IBC-Interior Business Center)-өөс санхүүжилт шилжүүлэх үеийн бодит солилцооны ханшаар хөрвүүлдэг. Ам.доллараас бусад төрлийн валютаар Зөвшөөрөгдсөн данс (Төгрөгийн)-наас хийх төлбөрийг Монгол банкны өмнөх өдрийн зарласан хаалтын ханшаар дотоодын валют руу хөрвүүлдэг.

Төлбөрийн нэгдсэн дансаас ам.доллараас бусад валютаар хийсэн төлбөрийг бүртгэлд шилжүүлэн бичихдээ Төлбөрийн нэгдсэн дансны төлбөрийн бодит хөрвүүлэлтийн ханшийг ашиглана. Санхүүгийн ажил гүйлгээний ханшийн зөрүүний олз, гарзыг тухайн гүйлгээний төсвийн кодын дагуу зардалд хүлээн зөвшөөрнө. Сар тутмын эцэст ам.доллараас бусад валютаарх бэлэн мөнгө болон банканд байршиж буй мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийг Монгол банкны тухайн өдрийн хаалтын ханшаар ам.доллар руу шилжүүлж ханшийн зөрүүг нягтлан бодох бүртгэлд хүлээн зөвшөөрдөг. Тайлант жилийн эцэст ам.доллараас бусад валютаарх мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн үлдэгдлийг 3,518.14 төгрөг гэсэн хаалтын ханшаар ам.долларт хөрвүүлж тайлагнасан.

1.5 Худалдан авсан үндсэн хөрөнгө

МСК-ын санхүүжилтээр худалдан авсан үндсэн хөрөнгийг капиталжуулахгүйгээр шууд зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг. 500 ам.доллараас дээш үнийн дүнтэй, 12 сараас их ашиглалтын хугацаатай үндсэн хөрөнгийг биет хяналтын зорилгоор “Үндсэн хөрөнгийн бүртгэл”-д бүртгэдэг. Нэгж эсвэл бүлгийн дүнгээр 500 ам.доллараас дээш үнийн дүнтэй, 12 сараас их ашиглалтын хугацаатай барааг үндсэн хөрөнгө гэж ангилан “Үндсэн хөрөнгийн бүртгэл”-д бүртгэдэг.

1.6 Авлага

ММСС-д ажилтан, үйлчлүүлэгч, эсвэл гэрээлэгчийн буцаан төлөх эсвэл хааж тайлагнах шаардлагатай барьцаа төлбөр, томилолтын урьдчилгаа, урьдчилгаа төлбөр зэргийг авлага гэж харуулсан.

1.7 Өглөг

ММСС-аас нийлүүлэгч эсвэл гэрээлэгчид төлөх ёстой хүлээн авсан бараа эсвэл үйлчилгээнд хараахан төлөөгүй буй төлбөр эсвэл барилгын ажлын явцад гүйцэтгэлээс тооцож суутгасан чанарын баталгааны мөнгөн дүнг өглөг гэж харуулсан.

2. МСК-ын санхүүжилтийн орлого (Бүх дүнг ам.доллаар илэрхийлсэн)

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	БТТГС (2017.05.03- 2021.10.31)	Нэгтгэсэн 2023.03.31
ДБТ-өөс АНУ дотор нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн	20,066,360.39	14,473,319.94	1,918,810.06	36,458,490.39
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (ам.доллар)	7,112,286.63	48,548,681.16	1,164,578.42	56,825,546.21
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (бусад валют)	740,282.56	1,444,904.51	441,761.52	2,626,948.59
Нийт	<u>27,918,929.58</u>	<u>64,466,905.61</u>	<u>3,525,150.00</u>	<u>95,910,985.19</u>
КГУС	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31	
ДБТ-өөс АНУ дотор нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн	19,516,933.17	549,427.22	20,066,360.39	
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (ам.доллар)	5,501,873.98	1,610,412.65	7,112,286.63	
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (бусад валют)	740,282.56	0.00	740,282.56	
Нийт	<u>25,759,089.71</u>	<u>2,159,839.87</u>	<u>27,918,929.58</u>	
КГС	Өмнөх хугацаа (2021.04.01- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31	
ДБТ-өөс АНУ дотор нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн	8,171,833.44	6,301,486.50	14,473,319.94	
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (ам.доллар)	17,948,972.70	30,599,708.46	48,548,681.16	
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (бусад валют)	185,588.01	1,259,316.50	1,444,904.51	
Нийт	<u>26,306,394.15</u>	<u>38,160,511.46</u>	<u>64,466,905.61</u>	
БТТГС	Өмнөх хугацаа (2017.05.03- 2021.10.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)*	Хуримтлагдсан 2023.03.31	
ДБТ-өөс АНУ дотор нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн	1,918,810.06	0.00	1,918,810.06	
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (ам.доллар)	1,164,578.42	0.00	1,164,578.42	
ДБТ-өөс АНУ-аас бусад улс орны нийлүүлэгчдэд шилжүүлсэн (бусад валют)	441,761.52	0.00	441,761.52	
Нийт	<u>3,525,150.00</u>	<u>0.00</u>	<u>3,525,150.00</u>	

* БТТГС-ийн эх үүсвэрийн санхүүжилт 2021 оны 10 дугаар сарын 31-нээр бүрэн зарцуулагдаж дууссан.

3. МСК-ын санхүүжилтийн хүүгийн орлого (Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	Нэгтгэсэн 2023.03.31
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам. доллар) - Хүүгийн орлого	1,224.69	227.37	1,452.06
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам. доллар) - МСК руу шилжүүлсэн хүү	(1,107.98)	0.00	(1,107.98)
Дүн	<u>116.71</u>	<u>227.37</u>	<u>344.08</u>
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг) - Хүүгийн орлого	0.00	0.00	0.00
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг) - МСК руу шилжүүлсэн хүү	(0.00)	(0.00)	(0.00)
Дүн	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
Нийт	<u>116.71</u>	<u>227.37</u>	<u>344.08</u>

КГУС	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам. доллар) - Хүүгийн орлого	1,107.98	116.71	1,224.69
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам. доллар) - МСК руу шилжүүлсэн хүү	(1,107.98)	(0.00)	(1,107.98)
Дүн	<u>0.00</u>	<u>116.71</u>	<u>116.71</u>
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг) - Хүүгийн орлого	0.00	0.00	0.00
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг) - МСК руу шилжүүлсэн хүү	(0.00)	(0.00)	(0.00)
Дүн	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
Нийт	<u>0.00</u>	<u>116.71</u>	<u>116.71</u>

КГС	Өмнөх хугацаа (2021.04.01- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам. доллар) - Хүүгийн орлого	0.00	227.37	227.37
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам. доллар) - МСК руу шилжүүлсэн хүү	(0.00)	(0.00)	(0.00)
Дүн	<u>0.00</u>	<u>227.37</u>	<u>227.37</u>
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг) - Хүүгийн орлого	0.00	0.00	0.00
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг) - МСК руу шилжүүлсэн хүү	(0.00)	(0.00)	(0.00)
Дүн	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
Нийт	<u>0.00</u>	<u>227.37</u>	<u>227.37</u>

4. Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл (Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)**4.1 Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах (ГДУБЭУШБ)**

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	Нэгтгэсэн 2023.03.31
ГДУБЭУШБ Мэргэжлийн үйлчилгээ	18,637,035.04	8,870,546.50	27,507,581.54
СР1-Газрын доорх усны ашиглалтын цооног ерөмдөж, тоноглох, ус дамжуулах хоолойн барилга угсралтын ажил	38,376.38	656,118.90	694,495.28
СР2-Ус гүн цэвэршүүлэх байгууламж барих, хяналт удирдлагын СКАДА системийн удирдлагын ажил	61,977.25	42,435,133.82	42,497,111.07
Газар чөлөөлөлтийн нөхөн олговор	0.00	1,533,795.51	1,533,795.51
Газар чөлөөлөлтийн бусад захиргааны зардал	55,032.75	18,010.68	73,043.43
ГДУБЭУШБ Бусад ерөнхий зардал	0.00	7,512.27	7,512.27
ГДУБЭУШБ Магадалшгүй зардал	0.00	0.00	0.00
Нийт	18,792,421.42	53,521,117.68	72,313,539.10

4.2. Хаягдал усыг дахин боловсруулах (ХУДБ)

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	Нэгтгэсэн 2023.03.31
ХУДБ Мэргэжлийн үйлчилгээ	0.00	5,525,436.25	5,525,436.25
Хаягдал ус дахин боловсруулах байгууламж	0.00	0.00	0.00
ДЦС-3, 4-ийн техникийн усны өөрчлөлт, СКАДА системийн барилга угсралтын ажил	0.00	0.00	0.00
Газар чөлөөлөлт	0.00	1,444.44	1,444.44
ХУДБ Бусад ерөнхий зардал	29,053.13	3,730.69	32,783.82
ХУДБ Магадалшгүй зардал	0.00	0.00	0.00
Нийт	29,053.13	5,530,611.38	5,559,664.51

4.3. Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах (УСТБХ)

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	Нэгтгэсэн 2023.03.31
Зардал нөхөх дэд үйл ажиллагаа	400,279.80	0.00	400,279.80
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах – Ус түгээх байр барих	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах- Мэдээлэл/Төлөвлөлт	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах – Хөндлөнгийн хяналт	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах- Ухаалаг худаг	0.00	369,993.00	369,993.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Түншлэлийн хөтөлбөр	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Суралцах аялал	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Хөрөнгийн удирдлага	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Харилцагчийн дата удирдлага	0.00	0.00	0.00

Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

Үйлдвэрийн хаягдал усыг цэвэрлэх, бохирдлыг хянах - Тоног төхөөрөмж	0.00	0.00	0.00
Үйлдвэрийн хаягдал усыг цэвэрлэх, бохирдлыг хянах-Техникийн туслалцаа	0.00	98,446.51	98,446.51
Үйлдвэрийн хаягдал усыг цэвэрлэх, бохирдлыг хянах-Турших	0.00	81,298.60	81,298.60
Олон нийтийн дадал хандлага өөрчлөх- Дизайн боловсруулах	0.00	0.00	0.00
Олон нийтийн дадал хандлага өөрчлөх- Хэрэгжүүлэх	0.00	0.00	0.00
УСТБХ Ерөнхий зардал	127,811.21	785.63	128,596.84
УСТБХ Магадалшгүй зардал	0.00	0.00	0.00
Нийт	528,091.01	550,523.74	1,078,614.75

5. Хөтөлбөрийн удирдлага (Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

5.1. Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	БТТГГС (2017.05.03- 2021.10.31)	Нэгтгэсэн 2023.03.31
Хүний нөөцийн удирдлага	4,683,250.07	171,147.69	0.00	4,854,397.76
Оффисын менежментийн зардал	1,140,096.49	321,567.42	0.00	1,461,663.91
Оффисын тоног төхөөрөмж, системийн зардал	960,345.07	681,506.80	0.00	1,641,851.87
Оффисын хангамж, материалын зардал	102,782.54	30,388.68	0.00	133,171.22
Харилцаа холбоо	141,354.79	29,355.21	0.00	170,710.00
Тээврийн зардал	10,505.53	2,669.54	0.00	13,175.07
Хэвлэл мэдээлэл, олон нийттэй харилцах зардал	86,648.80	98,815.74	0.00	185,464.54
Мэргэжлийн үйлчилгээ	85,380.34	36,588.08	0.00	121,968.42
Захиргааны магадалшгүй зардал	0.00	0.00	0.00	0.00
БТТГГС Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх*	0.00	0.00	1,232,722.74	1,232,722.74
Нийт	7,210,363.63	1,372,039.16	1,232,722.74	9,815,125.53

* БТТГГС-ийн эх үүсвэрийн санхүүжилт 2021 оны 10 дугаар сарын 31-нээр бүрэн зарцуулагдаж дууссан. БТТГГС-ийн эх үүсвэрээс санхүүжүүлсэн Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх зардал нь өмнөх ашиглаж байсан QuickBooks санхүүгийн программын дансны төлөвлөгөөний дагуу ангилагдсан.

5.2. Санхүүгийн удирдлага

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	БТТГГС (2017.05.03- 2021.10.31)*	Нэгтгэсэн 2023.03.31
Санхүүгийн төлөөлөгчийн зардал	721,402.01	1,368,345.90	1,299,986.26	3,389,734.17
Нийт	721,402.01	1,368,345.90	1,299,986.26	3,389,734.17

* БТТГГС-ийн эх үүсвэрийн санхүүжилт 2021 оны 10 дугаар сарын 31-нээр бүрэн зарцуулагдаж дууссан.

5.3. Худалдан авах ажиллагааны удирдлага

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	БТПГС (2017.05.03- 2021.10.31)	Нэгтгэсэн 2023.03.31
Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгчийн зардал	540,264.00	1,741,601.20	992,441.00	3,274,306.20
Нийт	540,264.00	1,741,601.20	992,441.00	3,274,306.20

5.4. Аудит

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	Нэгтгэсэн 2023.03.31
Аудитын зардал	96,000.00	102,000.00	198,000.00
Нийт	96,000.00	102,000.00	198,000.00

6. Санхүүжилтийн үлдэгдэл/тохируулгын зүйлс (Бүх дүнг ам.доллороор илэрхийлсэн)

	КГУС (2018.07.27- 2023.03.31)	КГС (2021.04.01- 2023.03.31)	Нэгтгэсэн 2023.03.31
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.доллар)	102.64	273,951.73	274,054.37
Дебит картын данс (ам.доллар)	0.00	4,723.37	4,723.37
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг)	1,231.74	286.00	1,517.74
Замд яваа мөнгө (төгрөг)*	0.00	1,084.11	1,084.11
Жижиг мөнгөн сангийн дебит данс (төгрөг)	0.00	441.50	441.50
Шатахууны дебит данс (төгрөг)	0.00	179.84	179.84
Нийт	1,334.38	280,666.55	282,000.93

*2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар шатахуун болон жижиг мөнгөн сангийн данснаас зарцуулсан боловч төслийн аль нэг үйл ажиллагаанд хуваарилагдаагүй байгаа 1,084.11 ам.доллар (буюу 3,814,034.44 төгрөг) үлдэгдлийг замд яваа мөнгөөр тайлагнасан.

КГУС	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.доллар)	51,538.21	(51,435.57)	102.64
Дебит картын данс (ам.доллар)	996.40	(996.40)	0.00
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг)	2,526.96	(1,295.22)	1,231.74
Замд яваа мөнгө (төгрөг)*	867.26	(867.26)	0.00
Жижиг мөнгөн сангийн дебит данс (төгрөг)	705.06	(705.06)	0.00
Шатахууны дебит данс (төгрөг)	123.48	(123.48)	0.00
Нийт	56,757.37	(55,422.99)	1,334.38

КГС	Өмнөх хугацаа (2021.04.01- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Зөвшөөрөгдсөн данс (ам.доллар)	165,500.55	108,451.18	273,951.73
Дебит картын данс (ам.доллар)	0.00	4,723.37	4,723.37
Зөвшөөрөгдсөн данс (төгрөг)	425.54	(139.54)	286.00
Замд яваа мөнгө (төгрөг)*	31.47	1,052.64	1,084.11
Жижиг мөнгөн сангийн дебит данс (төгрөг)	0.00	441.50	441.50
Шатахууны дебит данс (төгрөг)	0.00	179.84	179.84
Нийт	165,957.56	114,708.99	280,666.55

7. Авлага/Урьдчилгаа төлбөр (КГС эх үүсвэр)

	Өмнөх хугацаа (2021.04.01- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Түрээсийн оффисын барьцаа төлбөр MAPA INSAAT Ve TICARET AS-д төлсөн анхны урьдчилгаа төлбөр	0.00	53,521.15	53,521.15
Нийт	14,063,512.99	(866,631.16)	13,196,881.83
	14,063,512.99	(813,110.01)	13,250,402.98

ММСС-ийн түрээсийн оффисын барьцаанд төлсөн нийт 184,410,000 төгрөг (53,521.15 ам.доллартой тэнцүү)-ийн дүнг 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний тайлант жилийн эцсийн байдлаар Компактын Санхүүжилтийн эх үүсвэрт шилжүүлсэн учраас Компакт Гэрээний Урьдчилсан Санхүүжилтийн эх үүсвэрт энэхүү барьцаа төлбөрийг тайлагнаагүй.

Гэрээлэгч MAPA INSAAT Ve TICARET AS-д төлсөн анхны урьдчилгаа төлбөрийг 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар төлөгдсөн Явцын Төлбөрийн Гэрчилгээ (IPC) #12 ба #13-т тооцсон нийт 866,631.16 ам.долларын дүнгээр бууруулж, буцаан төлсөн.

8. Өглөг/Суутгасан чанарын баталгааны төлбөр (КГС эх үүсвэр)

	Өмнөх хугацаа (2021.04.01- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
MAPA INSAAT Ve TICARET AS-ийн гүйцэтгэлийн төлбөрөөс суутгасан Монкон Констракшн компанийн гүйцэтгэлийн төлбөрөөс суутгасан Эрдэнэ Дриллинг компанийн гүйцэтгэлийн төлбөрөөс суутгасан Нийлүүлэгчдэд төлөх өр	(228,597.19)	(3,017,892.46)	(3,246,489.65)
	0.00	(8,789.27)	(8,789.27)
	0.00	(70,321.50)	(70,321.50)
	(2,330.55)	(6,586.48)	(8,917.03)
Нийт	(230,927.74)	(3,103,589.71)	(3,334,517.45)

MAPA INSAAT Ve TICARET AS (гэрээлэгч)-д төлсөн Явцын Төлбөрийн Гэрчилгээ (IPC) #1 - #13-ийн төлбөрт нийт 3,246,489.65 ам.долларыг чанарын баталгаанд суутган авсан ба эдгээр чанарын баталгаа нь 2025 оны 1 дүгээр сарын 18-ний өдрөөр дуусах хугацаатай.

Монкон Констракшн компани (гэрээлэгч)-д төлсөн явцын төлбөрт нийт 8,789.27 ам.долларыг чанарын баталгаанд суутган авсан ба эдгээр чанарын баталгаа нь 2023 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдрөөр дуусах хугацаатай.

Эрдэнэ Дриллинг компани (дэд гэрээлэгч)-д төлсөн явцын төлбөрт нийт 70,321.54 ам.долларыг чанарын баталгаанд суутган авсан ба эдгээр чанарын баталгаа нь 2024 оны 11 дугаар сарын 4-ний өдрөөр дуусах хугацаатай.

9. КГУС - Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл (Бүх дүнг ам.доллароор илэрхийлсэн)**9.1. Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах (ГДУБЭУШБ)**

	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
ГДУБЭУШБ Мэргэжлийн үйлчилгээ СР1-Газрын доорх усны ашиглалтын цооног өрөмдөж, тоноглох, ус дамжуулах хоолойн барилга угсралт	18,116,547.82	520,487.22	18,637,035.04
	27,936.38	10,440.00	38,376.38

Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

СР2-Ус гүн цэвэршүүлэх байгууламж барих, хяналт удирдлагын СКАДА системийн удирдлагын ажил	61,977.25	0.00	61,977.25
Газар чөлөөлөлтийн нөхөн олговор	0.00	0.00	0.00
Газар чөлөөлөлтийн бусад захиргааны зардал	55,032.75	0.00	55,032.75
ГДУБЭУШБ Бусад ерөнхий зардал	0.00	0.00	0.00
ГДУБЭУШБ Магадалшгүй зардал	0.00	0.00	0.00
Нийт	<u>18,261,494.20</u>	<u>530,927.22</u>	<u>18,792,421.42</u>

9.2. Хаягдал усыг дахин боловсруулах (ХУДБ)

	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
ХУДБ Мэргэжлийн үйлчилгээ	29,053.13	0.00	29,053.13
Хаягдал ус дахин боловсруулах байгууламж	0.00	0.00	0.00
ДЦС-3, 4-ийн техникийн усны өөрчлөлт, СКАДА системийн барилга угсралтын ажил	0.00	0.00	0.00
Газар чөлөөлөлт	0.00	0.00	0.00
ХУДБ Бусад ерөнхий зардал	0.00	0.00	0.00
ХУДБ Магадалшгүй зардал	0.00	0.00	0.00
Нийт	<u>29,053.13</u>	<u>0.00</u>	<u>29,053.13</u>

9.3. Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах (УСТБХ)

	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Зардал нөхөх дэд үйл ажиллагаа	400,279.80	0.00	400,279.80
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах – Ус түгээх байр барих	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах- Мэдээлэл/Төлөвлөлт	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах – Хөндлөнгийн хяналт	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах- Ухаалаг худаг	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Түншлэлийн хөтөлбөр	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Суралцах аялал	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Хөрөнгийн удирдлага	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Харилцагчийн дата удирдлага	0.00	0.00	0.00
Үйлдвэрийн хаягдал усыг цэвэрлэх, бохирдлыг хянах - Тоног төхөөрөмж	0.00	0.00	0.00

Хараат бус аудиторын тайлан – Ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл

Үйлдвэрийн хаягдал усыг цэвэрлэх, бохирдлыг хянах-Техникийн тусалцаа	0.00	0.00	0.00
Үйлдвэрийн хаягдал усыг цэвэрлэх, бохирдлыг хянах-Турших	0.00	0.00	0.00
Олон нийтийн дадал хандлага өөрчлөх- Дизайн боловсруулах	0.00	0.00	0.00
Олон нийтийн дадал хандлага өөрчлөх- Хэрэгжүүлэх	0.00	0.00	0.00
УСТБХ Ерөнхий зардал	127,811.21	0.00	127,811.21
УСТБХ Магадалшгүй зардал	0.00	0.00	0.00
Нийт	<u>528,091.01</u>	<u>0.00</u>	<u>528,091.01</u>

10. КГУС – Хөтөлбөрийн удирдлага (Бүх дүнг ам.доллароор илэрхийлсэн)

10.1.Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх

	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Хүний нөөцийн удирдлага	3,310,344.34	1,372,905.73	4,683,250.07
Оффисын менежментийн зардал	976,161.95	163,934.54	1,140,096.49
Оффисын тоног төхөөрөмж, системийн зардал	882,318.42	78,026.65	960,345.07
Оффисын хангамж, материалын зардал	91,232.81	11,549.73	102,782.54
Харилцаа холбоо	96,044.13	45,310.66	141,354.79
Тээврийн зардал	8,330.96	2,174.57	10,505.53
Хэвлэл мэдээлэл, олон нийттэй харилцах зардал	81,419.62	5,229.18	86,648.80
Мэргэжлийн үйлчилгээ	80,175.76	5,204.58	85,380.34
Нийт	<u>5,526,027.99</u>	<u>1,684,335.64</u>	<u>7,210,363.63</u>

10.2.Санхүүгийн удирдлага

	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Санхүүгийн төлөөлөгчийн зардал	721,402.01	0.00	721,402.01
Нийт	<u>721,402.01</u>	<u>0.00</u>	<u>721,402.01</u>

10.3. Худалдан авах ажиллагааны удирдлага

	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Худалдан авах ажиллагааны төлөөлөгчийн зардал	540,264.00	0.00	540,264.00
Нийт	<u>540,264.00</u>	<u>0.00</u>	<u>540,264.00</u>

10.4. Аудит

	Өмнөх хугацаа (2018.07.27- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Аудитын зардал	96,000.00	0.00	96,000.00
Нийт	<u>96,000.00</u>	<u>0.00</u>	<u>96,000.00</u>

11. КГУС – Хэмнэлт /(Хэтрэлт) (Бүх дүнг ам.доллороор илэрхийлсэн)

<u>Хугацаа</u>	<u>МСК-аас авсан</u>	<u>Гарсан зардал</u>	<u>Хэтрэлт/(Хэмнэлт)</u>
2022 оны 4 сар – 6 сар	1,075,418.27	1,012,999.46	62,418.81
2022 оны 7 сар – 9 сар*	356,272.30	440,306.25	(84,033.95)
2022 оны 10 сар – 12 сар	599,152.71	392,773.85	206,378.86
2023 оны 1 сар – 3 сар *	128,996.59	369,183.30	(240,186.71)
Нийт	<u>2,159,839.87</u>	<u>2,215,262.86</u>	<u>(55,422.99)</u>

*Тухайн хугацааны зардал хүлээн авсан орлогоосоо давсан нь хугацааны эхэнд Зөвшөөрөгдсөн дансанд санхүүжилтийн зохих үлдэгдэлтэй байсантай холбоотой.

12. КГС – Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл (Бүх дүнг ам.доллороор илэрхийлсэн)**12.1. Газрын доорх усны баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах (ГДУБЭУШБ)**

	<u>Өмнөх хугацаа (2021.04.01- 2022.03.31)</u>	<u>Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)</u>	<u>Хуримтлагдсан 2023.03.31</u>
ГДУБЭУШБ Мэргэжлийн үйлчилгээ	4,960,264.66	3,910,281.84	8,870,546.50
СР1-Газрын доорх усны ашиглалтын цооног өрөмдөж, тоноглох, ус дамжуулах хоолойн барилга угсралт	0.00	656,118.90	656,118.90
СР2-Ус гүн цэвэршүүлэх байгууламж барих, хяналт удирдлагын СКАДА системийн удирдлагын ажил*	16,134,015.79	26,301,118.03	42,435,133.82
Газар чөлөөлөлтийн нөхөн олговор	430,193.67	1,103,601.84	1,533,795.51
Газар чөлөөлөлтийн бусад захиргааны зардал	0.00	18,010.68	18,010.68
ГДУБЭУШБ Бусад ерөнхий зардал	810.66	6,701.61	7,512.27
ГДУБЭУШБ Магадалшгүй зардал	0.00	0.00	0.00
Нийт	<u>21,525,284.78</u>	<u>31,995,832.90</u>	<u>53,521,117.68</u>

* Гэрээлэгч MAPA INSAAT Ve TICARET AS нь гэрээт ажлын гүйцэтгэлд нийт 9,382,448.96 ам.долларын гүйцэтгэлийн баталгааг Голомт банкнаас гаргуулсан. Гүйцэтгэлийн баталгаа нь 2026 оны 2 дугаар сарын 2-ний өдөр хүртэл хүчинтэй.

12.2 Хаягдал усыг дахин боловсруулах (ХУДБ)

	<u>Өмнөх хугацаа (2021.04.01- 2022.03.31)</u>	<u>Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)</u>	<u>Хуримтлагдсан 2023.03.31</u>
ХУДБ Мэргэжлийн үйлчилгээ	2,665,706.05	2,859,730.20	5,525,436.25
Хаягдал ус дахин боловсруулах байгууламж	0.00	0.00	0.00
ДЦС-3, 4-ийн техникийн усны өөрчлөлт, СКАДА системийн барилга угсралтын ажил	0.00	0.00	0.00
Газар чөлөөлөлт	0.00	1,444.44	1,444.44
ХУДБ Бусад ерөнхий зардал	767.76	2,962.93	3,730.69
Нийт	<u>2,666,473.81</u>	<u>2,864,137.57</u>	<u>5,530,611.38</u>

12.3 Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах (УСТБХ)

	Өмнөх хугацаа (2021.04.01- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Зардал нөхөх дэд үйл ажиллагаа	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах – Ус түгээх байр барих	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах- Мэдээлэл/Төлөвлөлт	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах – Хөндлөнгийн хяналт	0.00	0.00	0.00
Гэр хорооллын ус хангамжийн үйлчилгээний зардлыг бууруулах- Ухаалаг худаг	0.00	369,993.00	369,993.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Түншлэлийн хөтөлбөр	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Суралцах аялал	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Хөрөнгийн удирдлага	0.00	0.00	0.00
Ус ашиглалтын байгууллагатай түншлэл тогтоох- Харилцагчийн дата удирдлага	0.00	0.00	0.00
Үйлдвэрийн хаягдал усыг цэвэрлэх, бохирдлыг хянах - Тоног төхөөрөмж	0.00	0.00	0.00
Үйлдвэрийн хаягдал усыг цэвэрлэх, бохирдлыг хянах-Техникийн тусалцаа	0.00	98,446.51	98,446.51
Үйлдвэрийн хаягдал усыг цэвэрлэх, бохирдлыг хянах-Турших	0.00	81,298.60	81,298.60
Олон нийтийн дадал хандлага өөрчлөх- Дизайн боловсруулах	0.00	0.00	0.00
Олон нийтийн дадал хандлага өөрчлөх- Хэрэгжүүлэх	0.00	0.00	0.00
УСТБХ Ерөнхий зардал	349.20	436.43	785.63
УСТБХ Магадалшгүй зардал	0.00	0.00	0.00
Нийт	349.20	550,174.54	550,523.74

13. КГС – Хөтөлбөрийн удирдлага (Бүх дүнг ам.доллороор илэрхийлсэн)

13.1. Хөтөлбөрийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх

	Өмнөх хугацаа (2021.04.01- 2022.03.31)	Тайлант хугацаа (2022.04.01- 2023.03.31)	Хуримтлагдсан 2023.03.31
Хүний нөөцийн удирдлага	0.00	171,147.69	171,147.69
Оффисын менежментийн зардал	1,468.66	320,098.76	321,567.42
Оффисын тоног төхөөрөмж, системийн зардал	576,949.43	104,557.37	681,506.80
Оффисын хангамж, материалын зардал	502.64	29,886.04	30,388.68
Харилцаа холбоо	0.00	29,355.21	29,355.21
Тээврийн зардал	0.00	2,669.54	2,669.54



БЭЙКЕР ТИЛЛИ ДАЛАЙВАН АУДИТ

Аудит, баталгаажуулалт, хөрөнгийн болон
бизнесийн үнэлгээ, зөвлөх үйлчилгээ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот-16066
Баянгол дүүрэг, Амарсанаагийн гудамж-5
Утас: +976-70005401, 70005402
Факс: +976-70005403
E-mail: info@btdalaiwanaudit.mn
Web site: www.btdalaiwanaudit.mn

Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналт, Нийцэл болон Бусад Асуудлын талаарх Хараат бус Аудиторын Тайлан

ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд
Монголын Мянганы Сорилтын Сан
Монгол улс, Улаанбаатар хот
UNESCO-ийн гудамж, Сүхбаатар дүүрэг
MPM Complex-ийн 5 дугаар давхар

Дараах догол мөрөнд дурдсаныг эс тооцвол, бид ММСС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлангийн аудитыг АНУ-ын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Ерөнхий Газраас гаргасан ЗГ-ын Аудитын стандартын санхүүгийн аудитад дагаж мөрдөх стандартууд болон АНУ-д нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн аудитын стандартын дагуу хийж гүйцэтгэж тайлангаа 2023 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдөр гаргасан.

Монгол улсад АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 4 дүгээр бүлгийн 4.16-р заалтад тусгагдсан тасралтгүй боловсролын хөтөлбөр хэрэгждэггүй ч манай аудиторуд ММНБИ-ийн Тасралтгүй боловсролын хөтөлбөрт шаардсаны дагуу жил тутам 20 цагийн мэргэжлийн сургалтад хамрагддаг.

АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын 5 дугаар бүлгийн 5.60-д харилцан хамааралгүй аудитын эрх бүхий байгууллагаас хөндлөнгийн чанарын үнэлгээ хяналтын үнэлгээ хийлгэхээр заасан байдаг боловч ММНБИ-ээс ийм хөтөлбөр хэрэгждэггүй. Харин Бейкер Тилли Интернэйшнл олон улсын сүлжээнээс бидний гүйцэтгэсэн аудитад сүлжээний түншлэгч байгууллагын партнер болон менежерүүдийг багтаасан дотоод чанарын хяналтын үнэлгээг гурван жил тутамд хэрэгжүүлдэг учраас бид АНУ-ын ЗГ-ын Аудитын Стандартын холбогдох заалт хэрэгжээгүйгээс ноцтой үр дагавар үүсэхгүй гэж үзсэн.

Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналт (СТДХ)

Бид санхүүгийн тайлангийн аудитыг төлөвлөж гүйцэтгэх явцад ММСС-ийн СТДХ (дотоод хяналт)-ийг үнэлж санхүүгийн тайланд аудитын дүгнэлт гаргахад чиглэсэн аудитын горимыг тодорхойлсон ч ММСС-ийн дотоод хяналтын үр нөлөөтэй байдалд дүгнэлт өгөхийг зориогүй. Иймд бид дотоод хяналтын талаар дүгнэлт илэрхийлэхгүй.

Дотоод хяналтын дутагдалтай байдал нь дотоод хяналтын зохион байгуулалт эсвэл хэрэгжилтээс шалтгаалан удирдлага эсвэл ажилтнууд ердийн нөхцөлд өөрийн чиг үүргээ хэрэгжүүлэх явцдаа аливаа буруу тайлагналаас сэргийлэх, эсвэл буруу тайлагналыг илрүүлэх ба залруулах боломжгүй байдал юм. Материаллаг сул тал гэж дотоод хяналтын нэг эсвэл хэд хэдэн дутагдалтай байдлын нийлбэр бөгөөд эдгээрээс шалтгаалан байгууллагын санхүүгийн тайлангийн материаллаг буруу тайлагналаас сэргийлэх, эсвэл буруу тайлагналыг илрүүлэх ба залруулах боломжгүй байдлыг ойлгоно. Дотоод хяналтын ноцтой дутагдалтай тал нь дотоод хяналтын нэг эсвэл хэд хэдэн дутагдалтай байдлын нийлбэр бөгөөд материаллаг сул талаас бага нөлөөтэй боловч байгууллагын засаглах удирдлага анхаарлаа хандуулбал зохих нөхцөл байдал юм.

Энэхүү хэсгийн эхний догол мөрөнд дурдсан хязгаарлалтын хүрээнд дотоод хяналтыг авч үзсэнээр бүх материаллаг сул тал эсвэл ноцтой дутагдалтай талыг тодорхойлох боломжгүй учраас аудитаар зарим материаллаг сул тал эсвэл ноцтой дутагдалтай тал илрээгүй байж болно. Ийм хязгаарлалтын хүрээнд хийгдсэн бидний аудитын явцад дотоод хяналтын материаллаг сул тал гэж үзэх асуудал илрээгүй. Бид энэхүү тайлангийн аудитаар илэрсэн асуудлын дэлгэрэнгүй гэсэн хэсэгт дотоод

хяналтын ноцтой дутагдалтай тал гэж ангилсан асуудлуудыг харуулсан.

Нийцэл ба Бусад Асуудал

ММСС-ийн санхүүгийн тайлан материаллаг буруу тайлагналгүй илэрхийлэгдсэн эсэх талаар зохистой баталгаа олж авах, санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүдэд шууд болон материаллаг нөлөө үзүүлэхүйц үл нийцэл байгаа эсэхийг тодорхойлохын тулд холбогдох гэрээ, хууль тогтоомж, нийлүүлэгчийн гэрээ, тусламжийн гэрээний тодорхой заалтуудад аудитын горим сорилыг хэрэгжүүлсэн. Тэдгээр заалтад нийцсэн эсэх талаар дүгнэлт гаргах нь аудитын зорилго биш учраас бид аливаа дүгнэлт илэрхийлээгүй. Аудитын горим сорилын үр дүнд ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу тайлагнах шаардлагатай гэж үзэх аливаа үл нийцэл эсвэл бусад асуудал илрээгүй.

Аудитаар илэрсэн асуудалд ММСС-аас өгсөн хариулт

Аудитаар илэрсэн асуудалд ММСС-аас өгсөн хариултыг мөн энэхүү тайлангийн аудитаар илэрсэн асуудлын дэлгэрэнгүй гэсэн хэсэгт тусгасан. ММСС-ийн хариулт нь санхүүгийн тайлангийн аудитын хэрэгжүүлэх горим сорилын хэсэгт хамаарахгүй учраас бид тэдгээр хариултын хувьд дүгнэлт илэрхийлэхгүй.

Тайлангийн зорилго

Энэхүү тайлан дотоод хяналт, нийцлийн хувьд бидний хэрэгжүүлсэн аудитын горим сорилын хамрах хүрээг харуулах зорилготой бөгөөд эдгээрийн үр дүнд байгууллагын дотоод хяналт эсвэл нийцлийн үр нөлөөтэй байдалд дүгнэлт өгөхгүй. Энэ тайлан нь ЗГ-ын Аудитын стандартын дагуу байгууллагын дотоод хяналт, нийцэлтэй холбоотой хэрэгжсэн аудитын салшгүй хэсэг болох учраас өөр бусад зорилгоор ашиглагдахгүй.



Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

2023 оны 9 дүгээр сарын 20

5. ЭРГЭЛЗЭЭТЭЙ ЗАРДАЛ, АУДИТААР ИЛЭРСЭН АСУУДЛЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ**5.1 Аудитын үр дүнгийн дэлгэрэнгүй**

Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан ба Эргэлзээтэй зардал	
Бид ММСС-ийн 2022 оны 4 дугаар сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Нэгтгэсэн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд “Хязгаарлалтгүй дүгнэлт” өгсөн. Аудитын үр дүнд КГУС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайлан, КГС-ийн эх үүсвэрийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланд аливаа эргэлзээтэй зардал тайлагнаагүй гэж дүгнэв.	
Санхүүгийн Тайлагналын Дотоод Хяналт	
Материаллаг сул тал (ММСС-ийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Тайланг материаллаг буруу тайлагнахаас сэргийлэх, эсвэл буруу тайлагналыг илрүүлэх боломжгүй нөхцөл байдал)	Байхгүй
Ноцтой дутагдал (материаллаг сул талаас бага нөлөөтэй боловч ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлийн анхаарлыг хандуулбал зохих нөхцөл байдал)	2 илэрсэн
Материаллаг бус дутагдал (Удирдлагын захидалд харуулсан)	Байхгүй
Нийцэл ба Бусад Асуудал	
Материаллаг үл нийцэл	Байхгүй
Материаллаг бус үл нийцэл (Удирдлагын захидалд харуулсан)	Байхгүй

Шалгуур

ММСС-ийн Гэрээний удирдлага ба менежментийн гарын авлагын 3.4.2-д 5 сая ам.доллараас дээш гэрээний дүнтэй ажил, 200,000 ам.доллараас дээш гэрээний дүнтэй зөвлөхийн үйлчилгээ, зөвлөхийн бус үйлчилгээ, барааны нийлүүлэлт зэрэгт гэрээ үргэлжлэх хугацаанд жилд хамгийн багадаа нэг удаа, мөн гэрээ хаагдахад "гүйцэтгэгчийн хийсэн ажлын гүйцэтгэлийн тайлан/CPPR"-г заавал үйлдэхээр заасан.

Шалтгаан

ММСС-ийн Мэдээллийн технологийн менежер нь 2021 оны 7 дугаар сард ажиллаж эхэлсэн үед Iron vine гэрээлэгчийн сургалтаас бусад ажлууд хийгдэж дууссан байсан учраас тус гэрээлэгчийн CPPR-г дүгнэх боломжгүй байсан. Зураг төслийн зөвлөх АЕКОМ-ийн хувьд гэрээний үндсэн үүрэг болох нарийвчилсан зураг төслийг 2021 онд хийж дуусгасан бөгөөд одоогоор барилга угсралтын ажлын явцын хяналтыг гүйцэтгэж байгаа учраас гэрээний хугацаа дуусахад CPPR-г хийхээр төлөвлөж байна. Гэрээлэгч АЕКОМ болон ТетраТех компаниудын хувьд CPPR-г урьдчилсан байдлаар хийж, МСК-д хянуулахаар илгээсэн ба хариу хүлээж байна.

Нөлөөлөл

МСК-ийн мэдээллийн санд тухайн гэрээлэгчийн гүйцэтгэлийн талаар шаардлагатай мэдээллийг зохих цаг хугацаанд оруулах боломжгүй болох эрсдэлтэй. Гэрээлэгчийн өмнөх гүйцэтгэлийн талаарх мэдээлэл нь ирээдүйд тухайн гэрээлэгчтэй дахин гэрээ байгуулах эсэхийг шийдэхэд чухал нөлөөтэй.

Аудитын зөвлөмж

Шалгуурт дурдсан ажил, зөвлөхийн үйлчилгээ, зөвлөхийн бус үйлчилгээ, барааны нийлүүлэлт зэрэгт ММСС-ийн Гэрээний удирдлага ба менежментийн гарын авлагад заасны дагуу "гүйцэтгэгчийн хийсэн ажлын гүйцэтгэлийн тайлан/CPPR"-г тодорхой, нотлох баримтад суурилан гаргахыг зөвлөж байна.

Удирдлагын хариу

ММСС нь аудитын зөвлөмжийг зөвшөөрч байна. Iron Vine гэрээлэгчийн гэрээний гүйцэтгэлийг нөхөн үнэлэх шаардлагатай бол ММСС-ийн Мэдээллийн Технологийн багийн зүгээс нөхөн үнэлгээг сургалтын хэсгийн гүйцэтгэл дээр үндэслэн үйлдэх боломжтой. Гэрээлэгч АЕКОМ болон ТетраТех компаниудын хувьд аудитын зөвлөмжийг хүлээн зөвшөөрч байна.

5.2.2. Дотоод эмзэг байдлын үнэлгээний хариу арга хэмжээний төлөвлөгөө байхгүй

Төрөл: Ноцтой дутагдал

Нөхцөл байдал

ММСС нь 2023 оны 2 дугаар сарын 27-ны өдөр файлын сервер, өгөгдлийн сангийн сервер, SAP программын сервер зэрэг чухал серверүүдийг хамарсан дотоод эмзэг байдлын үнэлгээ хийсэн. Энэ үнэлгээгээр 4 ноцтой эрсдэл бүхий асуудал, 14 өндөр эрсдэл бүхий асуудал, бусад дунд болон бага эрсдэлтэй асуудал илэрсэн.

Гэвч удирдлага эдгээр асуудлыг хянан үзэж, хариу арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулсан эсэх талаар нотолгоо байхгүй байна.

Шалгуур

Дотоод эмзэг байдлын үнэлгээ нь программын сервер, файлын сервер гэх мэт чухал бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг хамарсан бизнесийн сүлжээн дэх эмзэг байдлыг тодорхойлох үйл явц юм.

Шалтгаан

Энэ оноос эхлэн эмзэг байдлыг шалгах ажиллагааг явуулж эхэлсэн. Энэхүү шалгалтаар ноцтой гэж илэрсэн дөрвөн эмзэг байдал нь "Vcenter Upgrade"-тэй холбоотой байсан бөгөөд бид upgrade-ийг хийсэн. Active Directory болон SAP дээр сертификатын хувилбар ахиулах шаардлагатай гэсэн зөрчил илэрсэн ба бид MCC MIS Team-тэй ярилцаж, энэхүү эмзэг байдлыг хэрхэн засах талаар зөвшилцсөн ба тэдний зүгээс сертификатыг судалж байгаад туршилт хийсний дараа хувилбар ахиулах талаар дахин ярилцахаар шийдвэрлэсэн. Учир нь хувилбар ахиулах гэх мэт өөрчлөлт нь бүх системд доголдол үүсгэх өндөр эрсдэлтэй тул бид шууд хийх боломжгүй болсон.

MT-ийн багийн хувьд шууд удирдлага нь Захиргааны багийн захирал боловч MT-той холбоотой нарийн тохиргоо, үйл явцыг MCC MIS баг нь удирдан зохион байгуулж, тэдний хяналтан дор бүх үйл ажиллагаа явагддаг. Бид системийн тохиргоо болон өөрчлөлтүүдийг үргэлж MCC MIS багтай урьдчилан зөвшилцөж тэднээс заавар зөвлөмжийг авдаг тул удирдлагад мэдэгдээгүй гэдэг нь зөрүүтэй ойлголт болно.

Эмзэг байдлыг шалгах тухай заалт нь 2023 оны 6-р сарын 07-нд батлагдсан MT-ийн аюулгүй байдлын бодлогод орсон ба тэнд "critical/high" төвшний эмзэг байдлыг засах боломжтой байвал 1 өдрийн дотор засна гэж оруулсан байгаа тул төлөвлөгөө байхгүй гэдэг нь мөн зөрүүтэй ойлголт болно.

Үр нөлөө

Эмзэг байдлын менежментийн төлөвлөгөөгүй үед сүлжээнд хортой программ хангамж нэвтрэх эсвэл цахим халдлага өртсөнөөр дата өгөгдөлд зөрчил үүсэх эсвэл мэдээллийн технологийн гол чухал үйлчилгээг ашиглах боломжгүй болох эрсдэлтэй.

Аудитын зөвлөмж

Үнэлгээгээр эмзэг байдал илэрсэн тохиолдолд түүнийг арилгах төлөвлөгөөг нэн даруй боловсруулах, төлөвлөгөөний дагуу засаж залруулах, засвар сэргээлт нь үр дүнтэй эсэхийг мөшгөн хянаж байхыг удирдлагад зөвлөж байна.

Удирдлагын хариу

MCC нь аудитын зөвлөмжийг хүлээн зөвшөөрч байна. Мэдээллийн Технологийн журамд тусгасны дагуу эмзэг байдлын тестийг төлөвлөх ба хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа хийгдэж эхэлсэн. Ингэснээр бид тодорхой ахиц дэвшил гаргасан гэж үзэж байгаа бөгөөд цаашид улам сайжруулах шаардлагатай алхмуудыг авч хэрэгжүүлэх болно. Иймд үүнийг ноцтой үл нийцэл гэж үзэхгүй байна. Журамд заасны дагуу бид эмзэг байдлын үнэлгээг давтамжтайгаар хийх ба сайжруулах боломжит арга хэмжээг тухай бүр авч хэрэгжүүлнэ. Аудитын зүгээс санал болгож буй "Сайжруулалтын төлөвлөгөө"-г одоогийн эрсдэлийн бүртгэл хэсэгт нэмэлтээр мэдээлэл байдлаар оруулах болно. Мөн удирдлагын санал, хэрэгжилтийн хугацаа, бүртгэлийн хуудсанд төлөвийн шинэчлэлт зэрэг мэдээллийг оруулах болно.

6. ӨМНӨХ АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ШАЛГАХ

Өмнөх аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгаж, хэрэгжилтийн байдлыг харуулав.

Зөвлөмж	Хэрэгжилтийн байдал	Хаагдсан/ давтагдсан
Дотоод хяналттай холбоотой		
<p>1. Гэрээлэгчийн явцын тайланг хянаж хүлээн авсан талаар баримт үйлдээгүй</p> <p>ММСС-ийн Гэрээний удирдлага ба менежментийн гарын авлагад заасны дагуу төлбөрийн хуваарьтай эсэхээс үл хамааран гэрээний нөхцөлийн дагуу үйлчилгээг хангалттай түвшинд хүлээн авсан гэдгийг баримт үйлдэж баримтжуулах.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн. Өмнөхтэй ижил тохиолдол ажиглагдаагүй.</p>	<p>Хаагдсан</p>
<p>2. Админ хэлтсээс хийгдсэн гэрээний чанар гүйцэтгэлийг дүгнэж баримтжуулаагүй</p> <p>Утас, интернэт, оффисын түрээс, машин түрээс, цэвэрлэгээ болон зар байршуулах үйлчилгээний зэрэг гэрээнүүд нь гэрээний хугацаа богинотой, гэрээний талууд гэрээг цуцлахаар санал гаргаагүй тохиолдолд нэг жилээр автоматаар сунгагдахаар заасан байдаг. Иймд гэрээг сунгагдахаас өмнө гэрээний гүйцэтгэлийн чанарыг шалган дүгнэж сунгах эсэхийг шийддэг байх.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн. Өмнөхтэй ижил тохиолдол ажиглагдаагүй.</p>	<p>Хаагдсан</p>
<p>3. Мэдээллийн аюулгүй байдлын иж бүрэн бодлого байхгүй</p> <p>Удирдлага дараах асуудлуудыг багтаасан байгууллагын түвшинд хэрэгжүүлэх мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлогыг гаргахыг зөвлөж байна. Бодлогод тусгагдсан асуудлын хувьд жил тутам хэрэгжилтийн байдалд үнэлгээ хийх нь зүйтэй.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлогын тодорхойлолт; • Хандалтыг хянах бодлого ; • Нөөцийн бодлого; • Өөрчлөлтийн удирдлага ба чөлөөлөх бодлого; • Мэдээллийн системийг олж авах, хөгжүүлэх болон засвар үйлчилгээ хийх бодлого; • Хүний нөөцийн аюулгүй байдлын бодлого; • Үйл ажиллагааны удирдлагын бодлого; • Харилцааны аюулгүй байдлын бодлого ; • Эрсдэлтэй тохиолдлын удирдах бодлого; болон • Нийцлийн бодлого • ММСС нь мэдээллийн аюулгүй байдлын иж бүрэн бодлого журмыг гаргахдаа ISO 27001 зэрэг олон улсын жишиг мэдээллийн аюулгүй 	<p>Бүрэн хэрэгжсэн. Мэдээллийн технологийн аюулгүй байдлын журамд холбогдох заалтуудыг оруулж баталсан.</p>	<p>Хаагдсан</p>

байдлын хүрээг дагахыг зөвлөж байна.		
<p>4. Эмзэг байдлыг удирдах албан ёсны хөтөлбөр байхгүй</p> <p>Эмзэг байдлыг удирдах албан ёсны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар удирдлагаас анхаарахыг зөвлөж байна. Энэ хөтөлбөрт эмзэг байдлыг шалгах дотоод, гадаад, хараат бус эмзэг байдлыг үнэлгээ хийгдэх талаар тусгах нь зүйтэй. Эмзэг байдлыг удирдах хөтөлбөрт мөн систем/апликайшн-ы тохируулгыг тогтмол шалгах, стандартыг чангатгах замаар системийг шинэчлэх процесс, процедурыг багтаах хэрэгтэй</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн.</p> <p>Мэдээллийн технологийн аюулгүй байдлын журамд холбогдох заалтуудыг оруулж баталсан.</p>	<p>Хаагдсан</p>
<p>5. Өөрчлөлтийн удирдлагын процесс байхгүй</p> <p>Хамгийн багадаа дараах төрлийн өөрчлөлтийг багтаасан өөрчлөлтийн удирдлагын процесс/аргачлалыг тодорхойлж хэрэгжүүлэхийг удирдлагад зөвлөж байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Системийг олж авах, хөгжүүлэх болон засвар үйлчилгээ хийх; • Апликайшн-д гарсан өөрчлөлтүүд (жиш: апликайшн тохиргоо хийх, шинэчлэх, сайжруулах) • Мэдээллийн технологийн дэд бүтцэд хийгдсэн өөрчлөлт (жиш: сүлжээ/техник хангамжийн тохиргоо, төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ) <p>Энэ өөрчлөлтийн баримтжуулалтанд өөрчлөлтөнд хамрагдсан хэсгүүд, тест хийсэн процедур, тестийн үр дүн, хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө, хэрэглэгчийн хүлээн авах тест, буцаах төлөвлөгөө зэргийг багтаасан байна. Мөн өөрчлөлтийг хэрэгжүүлэхийн өмнө олж авсан зөвшөөрлийг багтаана.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн.</p> <p>Мэдээллийн технологийн аюулгүй байдлын журамд холбогдох заалтуудыг оруулж баталсан.</p>	<p>Хаагдсан</p>
<p>6. Нөөц сэргээх тест хийдэггүй</p> <p>ММСС нь нөөцийг дахин сэргээх процедурыг баримтжуулан ашиглах</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн.</p> <p>Нөөц сэргээх туршилтыг дараах хугацаанд хийсэн.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Идэвхтэй лавлах (Active Directory) 2023 оны 2 дугаар сарын 14-нд; - SAP системд 2023 оны 5 дугаар сарын 1-нд. 	<p>Хаагдсан</p>
<p>7. Бизнесийн Тасралтгүй Байдал болон Гамшгаас Хамгаалах (BC/DR) Төлөвлөгөө байхгүй</p> <p>ММСС нь иж бүрэн Бизнесийн Тасралтгүй Байдал болон Гамшгаас Хамгаалах (BCP/DRP) Төлөвлөгөөг боловсруулахдаа дараах үндсэн асуудлуудыг багтаах нь зүйтэй.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мэдээллийн технологийн систем болон үйлчилгээний эрсдэлийн үнэлгээгээр тодорхойлогдсон байгууллагын үйл ажиллагааг дэмжих хамгийн чухал үйлчилгээ/апликайшн • Хамгийн ихдээ хүлээн зөвшөөрөх системийн уналт, дата мэдээллийн 	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p> <p>Бизнесийн тасралтгүй байдал/гамшгийн нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний төслийг бэлтгэсэн ба МСС-ийн Мэдээллийн Технологийн багт хянуулахаар шилжүүлсэн.</p>	<p>Хаагдсан</p>

<p>алдагдал болон уналтын тухайн цэгүүдийг багтаасан байгууллагад ашиглагдаж байгаа бүх аппликейшн-ийн эрсдэлийн үнэлгээ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Үйлчилгээний тасалдал, хэвийн байдалд эргэн орохын тулд авах шаардлагатай нарийвчилсан арга хэмжээ/системтэй алхмуудыг тодорхойлсон хувилбарууд • Тестийн төлөвлөгөө, хуваарь, BC/DR төлөвлөгөөг шинэчлэхэд шаардлагатай цаашид сайжруулах хэсгүүдийг тодорхойлох механизм 		
Нийцэлтэй холбоотой		
<p>1. Ажилтнуудыг үл ялгаварлан гадуурхахтай холбоотой заалтад зарим нөхцөлийг тусгаагүй ММСС –ийн Гарын авлагын “4.1. Тэгш боломж” хэсэгт ажилтан болон ирээдүйн ажилтныг хэл, нийгмийн гарал, нийгмийн болон гэрлэлтийн байдал, хөрөнгө чинээ, үзэл бодол, үйлдвэрчний эвлэлийн гишүүн эсэх, жирэмсэн болон амаржсан эсэх, болон гадаад төрхөөр нь ялгаварлан гадуурхахгүй байх тухай агуулгыг нэмж тусгахыг зөвлөж байна.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн Шинэчилсэн Хүний нөөцийн бодлогын 4.1-р заалтын 1-р догол мөрт холбогдох өөрчлөлтийг оруулсан.</p>	Хаагдсан
<p>2. Хүйсээр ялгаварлан гадуурхаж, ялгаатай зохицуулсан тухай Хүний нөөцийн гарын авлагын “10.4. Жирэмсний болон амаржсаны/Эцгийн/Үрчлэлтийн чөлөө” хэсэгт заасан (1) “Хүүхэд үрчлэн авсан ажилтан (эмэгтэй, ганц бие эцэг) –д Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасны дагуу “Жирэмсний болон амаржсаны амралт” –г тухайн хүүхэд жар (60) хоногтой 1болтол хугацаагаар олгоно” болон (2) “Эмэгтэй ажилтан эсхүл ганц бие эцэгт Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасны дагуу доор заасан өдөр бүр хүүхэд асрах чөлөө олгоно” гэсний “ганц бие эцэг” гэснийг хасаж, зохих агуулгын дагуу засварлахыг зөвлөж байна.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн Шинэчилсэн Хүний нөөцийн бодлогын 10.4-р заалтын 6-р догол мөрийн 10&11 Эцгийн чөлөө хэсэг холбогдох өөрчлөлтийг оруулсан.</p>	Хаагдсан
<p>3. Хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцааг цуцалсны тэтгэмжийн хэмжээ нь хуульд нийцэхгүй байгаа Шинэчилсэн Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 82.1 –д заасныг баримтлан ММСС –ийн Гарын авлагын холбогдох хэсэгт шаардлагатай өөрчлөлт оруулахыг зөвлөж байна.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн Шинэчилсэн Хүний нөөцийн бодлогын 11.3-р заалтад холбогдох өөрчлөлтийг оруулсан.</p>	Хаагдсан
<p>4. Бэлгийн дарамтын эсрэг журамд “Ажлын байр” –ыг дутуу тодорхойлсон тухай Гарын авлагын 2-р Хавсралтаар баталсан “Бэлгийн дарамтын эсрэг журам” –д тодорхойлсон “Ажлын байр” –ны тодорхойлолтод “ажилдаа ирэх очих үед; ажил хүлээлцэх үед” гэсэн нөхцөлийг тус тус нэмж оруулахыг зөвлөж байна.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн Шинэчилсэн Хүний нөөцийн бодлогын Хавсралт II Бэлгийн дарамтын эсрэг журмын тодорхойлолтод холбогдох өөрчлөлтийг оруулсан.</p>	Хаагдсан
<p>5. ММСС –ийн “Гомдол шийдвэрлэх журам” шинэ Хөдөлмөрийн тухай</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	Хаагдсан

<p>хуульд заасан шаардлагатай нийцэхгүй байгаа тухай</p> <p>Гарын авлагын 16-р Хавсралтаар баталсан "Гомдол шийдвэрлэх журам" –д заасан гомдол шийдвэрлэх хугацаанд зохих өөрчлөлт оруулахыг зөвлөж байна</p>	<p>ММСС-ийн 2023 оны 6 дугаар сард шинэчлэгдсэн Хүний нөөцийн гарын авлагад холбогдох өөрчлөлтийг оруулсан.</p>	
<p>6. Хөдөлмөрийн гэрээнд тусгагдсан ердийн ажлын өдрөөс уртасгасан цагаар, нэмэлт хөлсгүйгээр ажиллах заалт нь хуульд нийцээгүй</p> <p>МСС-ийн хөдөлмөрийн гэрээний 3.6 дугаар зүйлд заасан "Ажилтан нь ердийн ажлын өдрөөс уртасгасан цагаар, нэмэлт хөлсгүйгээр ажиллах шаардлагатай байж болно" гэсэн заалтыг хасаж, зохих агуулгын дагуу засварлахыг зөвлөж байна.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p>	<p>Хаагдсан</p>
<p>7. Хөдөлмөрийн гэрээнд тусгагдсан үл өрсөлдөх үүргийн хугацаа нь хуульд нийцэхгүй</p> <p>ММСС-ийн хөдөлмөрийн гэрээний 4.5.3 дугаар зүйлд заасан "Гэрээг хүчингүй болгосноос хойших 2 (хоёр) жил" гэснийг "Хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцаа дуусгавар болсноос хойш 1 (нэг) жил" болгож өөрчлөхийг зөвлөж байна.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p> <p>Хөдөлмөрийн гэрээний загварын 4.5.3-р заалтад холбогдох өөрчлөлтийг оруулсан.</p>	<p>Хаагдсан</p>
<p>8. Хөдөлмөрийн загвар гэрээнд албан тушаал тус бүрийн хөдөлмөрийн нөхцөлийн талаар заалт байхгүй – Давтагдсан</p> <p>Ажлын нөхцөл болон ангиллыг стандартын дагуу ММСС-ийн албан тушаал тус бүрийн ажиллах нөхцөлийг үнэлж, тодорхойлсны дараа хөдөлмөрийн гэрээний загварт албан тушаал бүрийн хөдөлмөрийн нөхцөлийн зүйл, заалтыг нэмэх шаардлагатай.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p> <p>Хөдөлмөрийн гэрээний загварын 1.4-р заалтад холбогдох өөрчлөлтийг оруулсан.</p>	<p>Хаагдсан</p>
<p>9. Хүний нөөцийн гарын авлагад илүү цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлсийг ялгаатай нөхцөлөөр олгох тухай заалт тусгагдсан - Давтагдсан</p> <p>Хөдөлмөрийн тухай хууль болон Хүний нөөцийн гарын авлагад нийцүүлэн илүү цагаар ажиллахтай холбоотой заалтыг хөдөлмөрийн гэрээнд нэмж оруулах нь зүйтэй.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p> <p>Шинэчилсэн Хүний нөөцийн бодлогын 7.4-р заалтад холбогдох өөрчлөлтийг оруулсан.</p>	<p>Хаагдсан</p>
<p>10. Хүний нөөцийн гарын авлагад ажилтныг халах тохиолдолд хөдөлмөрийн гэрээ цуцлах бичгэн мэдэгдлийн оронд нэг сарын цалин хөлс олгох заалт тусгагдсан - Давтагдсан</p> <p>Хүний нөөцийн гарын авлагад заасан "... мэдэгдэх хугацааны оронд нэг (1) сарын цалинтай тэнцэх олговор олгох" гэсэн бүх хэсгийг устгах хэрэгтэй.</p>	<p>Бүрэн хэрэгжсэн</p> <p>Шинэчилсэн Хүний нөөцийн бодлогын 15.4-р заалтад холбогдох өөрчлөлтийг оруулсан</p>	<p>Хаагдсан</p>



БЭЙКЕР ТИЛЛИ ДАЛАЙВАН АУДИТ

Аудит, баталгаажуулалт, хөрөнгийн болон
бизнесийн үнэлгээ, зөвлөх үйлчилгээ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот-16066
Баянгол дүүрэг, Амарсанаагийн гудамж-5
Утас: +976-70005401, 70005402
Факс: +976-70005403
E-mail: info@btdalaiwanaudit.mn
Web site: www.btdalaiwanaudit.mn

ХАРААТ БУС НЯГТЛАН БОДОГЧИЙН ХУВААРИЛАГДСАН ӨРТГИЙН ТАЙЛАНД ХИЙСЭН ХЯНАЛТЫН АЖЛЫН ТАЙЛАН

ММСС-ийн Удирдах Зөвлөлд
Монголын Мянганы Сорилтын Сан
Монгол улс, Улаанбаатар хот
UNESCO-ийн гудамж, Сүхбаатар дүүрэг
MPM Complex-ийн 5 дугаар давхар

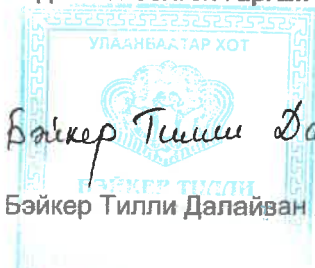
Бид энэхүү тайланд хавсаргасан ММСС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэлх хугацааны Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг хянах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Хяналтын ажил нь тайланд тусгагдсан санхүүгийн тоо мэдээнд шинжилгээний горим гүйцэтгэх, ММСС-ийн холбогдох ажилтнуудаас асуулга авах зэрэг үндсэн аргаар явагдсан. Хяналтын ажил нь аудитаас бага цар хүрээнд хийгддэг ажил бөгөөд Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланд дүгнэлт гаргах зорилготой. Бид энэ зорилгоор холбогдох дүгнэлтийг гаргасан.

Удирдлага нь Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлангийн тодруулга 1-д дурдсан нягтлан бодох бүртгэлийн суурийн дагуу Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэг хүлээх ба үүнд Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлангийн бэлтгэл, нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой дотоод хяналтыг бий болгох, хэрэгжүүлэх, сайжруулах үйл явц багтана.

Бидний зорилго бол хяналтын ажлыг АНУ-ын Мэргэшсэн Нягтлан Бодогчдын Институтээс гаргасан Нягтлан бодох бүртгэл болон Хяналтын ажил гүйцэтгэх Стандартын дагуу гүйцэтгэх явдал юм. Энэ стандартаар Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланд оруулах шаардлагатай материаллаг өөрчлөлт байхгүй гэдэгт хязгаарлагдмал баталгаа олж авахын тулд горим хэрэгжүүлэхийг шаарддаг. Бидний хэрэгжүүлсэн горимын үр дүн нь дүгнэлт гаргахад хангалттай бөгөөд зохистой гэж үзэж байна.

Бид хянаж үзсэнээр, хавсралтаар харуулсан Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланг нягтлан бодох бүртгэлийн зохих суурьт нийцүүлэхийн тулд уг тайланд оруулах шаардлагатай гэж үзэх аливаа материаллаг өөрчлөлт бидний анхааралд өртөөгүй болно.

Энэхүү тайлан нь ММСС ба МСК-д зориулсан мэдээлэл боловч МСК-аас олон нийтэд зориулсан мэдээлэл болгон гаргаж болно.



Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

2023 оны 9 дүгээр сарын 20

Хараат бус нягтлан бодогчийн хуваарилгдсан өртгийн тайланд хийсэн хяналтын ажлын тайлан

7.1. ММСС-ийн 2022 оны 4 дүгээр сарын 1-нээс 2023 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэл хугацааны Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлан (Засгийн газрын санхүүжилтийн тайлан)

(Бүх дүнг ам.доллараар илэрхийлсэн)

	Төсөв	Өмнөх хугацаа	Тайлант хугацаа 2022.04.01- 2023.03.31	2023.03.31- нээрх нийт хуримтлагдсан	Эргэлзээтэй зардал		Тодруул- гын дугаар
					Үл зөвшөөрөгдөх	Үл дэмжигдэх	
МӨНГӨН САНХҮҮЖИЛТ							
Ус хангамж нэмэгдүүлэх төсөл	111,760,000.00	0.00	9,975,002.29	9,975,002.29			
Газрын доорх усны эх үүсвэрийг шинээр байгуулах	0.00	0.00	0.00	0.00			
Хаягдал усыг дахин боловсруулах	111,760,000.00	0.00	9,975,002.29	9,975,002.29			7.2
Усны салбарын тогтвортой байдлыг хангах	0.00	0.00	0.00	0.00			
Нийт	111,760,000.00	0.00	9,975,002.29	9,975,002.29			

Зөвшөөрч баталсан:

Гүйцэтгэх захирал

Санхүүгийн захирлын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч



Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20

Огноо: 2023 оны 9 дүгээр сарын 20

7.2. Хуваарилагдсан Өртгийн Тайлангийн тодруулга

Тайлан бэлтгэсэн үндэслэл

Хуваарилагдсан Өртгийн Тайланд Засгийн газрын санхүүжилтийг тусгасан бөгөөд уг тайланг мөнгөн сууриар бэлтгэсэн.

Монгол улсын жилийн төсөвт тусгагдсан Засгийн газрын санхүүжилт

Компакт гэрээний дагуу МУЗГ-аас Компакт гэрээний хэрэгжих хугацаанд төслийн зорилгыг хангахад зориулж нийт 111,760,000 ам.долларын санхүүжилт хийхээр заасан.

МУЗГ, МСК-ын хооронд 2019 оны 3 дугаар сарын 5-ны өдөр байгуулсан Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээний III хавсралтад Засгийн газраас оруулах жил бүрийн санхүүжилтийн хуваарийг нарийвчлан тодорхойлсон бөгөөд уг санхүүжилтийг (i) Улаанбаатар хотын ус хангамжийн баруун эх үүсвэрийг шинээр байгуулах төсөл, (ii) Хаягдал ус дахин боловсруулах үйлдвэрийн төслүүдэд тус тус зарцуулахаар тусгасан. Уг хуваарьт зааснаар Компакт гэрээ хүчин төгөлдөр болсон эхний жил буюу 2021 онд нийт 11.18 сая ам.долларыг зарцуулахаар Монгол Улсын төсөвт тусган баталсан.

Гэвч Засгийн газраас уг төсвийн санхүүжилтийг хойшлуулж, Компактын сүүлийн жилүүдэд зарцуулах чиглэлээр ММСС-ийн зүгээс МСК-тай зөвшилцсөний үр дүнд дараах асуудлаар тохиролцоонд хүрч 2021 оны 6 дугаар сард Удирдах зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэж баталсан.

- Төслийн санхүүжилтийн бүртгэл, тайлагнал, хяналтыг хялбар байлгах үүднээс аливаа гэрээг санхүүжилтийн хоёр эх үүсвэрээс санхүүжүүлэхгүй байх байр суурийг МСК илэрхийлсэн тул Засгийн газрын санхүүжилтийг зөвхөн "Хаягдал ус дахин боловсруулах үйлдвэрийн төсөл"-д зарцуулах
- 2021 оны Улсын төсөвт батлагдсан эхний жилийн 11.18 сая ам.доллар 2021 онд зарцуулагдахгүй болж, Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээний IV Хавсралтад Засгийн газрын санхүүжилтийн тухайн жилд зарцуулаагүй үлдэгдэл дүнг 2022 оны улсын төсөвт шилжүүлэхээр заасны дагуу 2022 оны төсөвт тусгуулах

Засгийн газрын санхүүжилтэд тавих дотоод хяналт

ММСС-ийн Санхүүжилтийн Хариуцлагын Төлөвлөгөөнд засгийн газрын санхүүжилтийн төлбөр хийх үйл явцыг дэлгэрэнгүй байдлаар тусгасан. ММСС нь засгийн газрын санхүүжилтэд дараах гол хяналтуудыг тавьдаг.

- Засгийн газрын санхүүжилтийн жилийн зарцуулалтын хуваарийг Удирдах зөвлөлөөр батлуулах
- Монгол Улсын жилийн төсөвт засгийн газрын санхүүжилтийн жилийн зарцуулалтын хуваарийг оруулж батлуулах
- Гэрээлэгчийн ажлын гүйцэтгэл, төлбөрийн хуваарь, явцын төлбөрийн гэрчилгээ зэрэгт Хөтөлбөрийн Менежментийн зөвлөх компани, Санхүүгийн төлөөлөгч, ММСС-ийн Гүйцэтгэх захирал, Хаягдал усны үйлдвэрийн төсөл хариуцсан захирал явцын хянан баталгаажуулж, зөвшөөрөл олгох
- Засгийн газрын санхүүжилтийн төлбөрийг ММСС-ийн Гүйцэтгэх захирал, Хаягдал усны үйлдвэрийн төсөл хариуцсан захирал, Санхүүгийн захирал болон Санхүүгийн бие даасан төлөөлөгч хянан баталгаажуулж зөвшөөрөл олгох
- Засгийн газрын санхүүжилтийн талаар ММСС болон Сангийн яамны хоорондын жилийн эцсийн тооцоо нийлж, акт үйлдэх

Засгийн газрын санхүүжилтийн төлбөрийн задаргаа

Хугацаа	Дүн (Ам.дол)	Төлбөрийн зорилго	Төлөгч	Гэрээлэгч
2022 оны 4 сар	13,640.84	Хаягдал усны үйлдвэрийн зураг төсөл-барилгын ажил: ТҮХ-ны хараат бус гишүүний зөвлөх үйлчилгээ	СЯ	Хувь зөвлөх
2022 оны 6 сар	6,481,329.60	Хаягдал усны үйлдвэрийн зураг төсөл-барилгын ажил: Урьдчилгаа төлбөр	СЯ	Эм Си Эс Проперти
2022 оны 10 сар	857,850.30	Хаягдал усны үйлдвэрийн зураг төсөл-барилгын ажил: Явцын төлбөр -1	СЯ	Эм Си Эс Проперти*
2022 оны 11 сар	728,242.71	Хаягдал усны үйлдвэрийн зураг төсөл-барилгын ажил: Явцын төлбөр - 2	СЯ	Эм Си Эс Проперти*
2022 оны 11 сар	897,239.05	Хаягдал усны үйлдвэрийн зураг төсөл-барилгын ажил: Явцын төлбөр -3	СЯ	Эм Си Эс Проперти*
2023 оны 1 сар	701,389.51	Хаягдал усны үйлдвэрийн зураг төсөл-барилгын ажил: Явцын төлбөр -4	СЯ	Эм Си Эс Проперти*
2023 оны 2 сар	295,310.28	Хаягдал усны үйлдвэрийн зураг төсөл-барилгын ажил: Явцын төлбөр -5	СЯ	Эм Си Эс Проперти*
Нийт	9,975,002.29			

* Эм Си Эс Проперти компанийн гэрээнд Голомт банк нийт 4,320,886.00 ам.долларын гүйцэтгэлийн баталгаа гаргасан. Гүйцэтгэлийн баталгаа нь 2026 оны 4 дүгээр сарын 30 хүртэл хүчинтэй.

2023 оны 3 дугаар сарын 31-нээрх урьчилгаа төлбөрийн үлдэгдэл

Огноо	Гэрээлэгч	Тодорхойлолт	Дүн (ам.доллар)
2022.06.24	Эм Си Эс Проперти	WBS51202004000-Хаягдал усны үйлдвэрийн зураг төсөл- барилгын ажил	6,481,330.00**

** 2022 оны 5 дугаар сарын 17-нд Голомт банк нь Эм Си Эс Проперти компанид нийт 6,481,330.00 ам.долларын урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа гаргасан. Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа нь 2024 оны 7 дугаар сарын 31 хүртэл хүчинтэй.

2023 оны 3 дугаар сарын 31-нээрх суутгасан чанарын баталгааны үлдэгдэл

Огноо	Гэрээлэгч	Тодорхойлолт	Дүн (ам.доллар)	Дуусах хугацаа
2022.09.22	Эм Си Эс Проперти	Чанарын баталгаа: Явцын төлбөр -1	95,316.70	May 4, 2025
2022.11.11	Эм Си Эс Проперти	Чанарын баталгаа: Явцын төлбөр -2	80,915.86	May 4, 2025
2022.11.15	Эм Си Эс Проперти	Чанарын баталгаа: Явцын төлбөр -3	99,693.23	May 4, 2025
2023.01.03	Эм Си Эс Проперти	Чанарын баталгаа: Явцын төлбөр -4	77,932.17	May 4, 2025
2023.02.08	Эм Си Эс Проперти	Чанарын баталгаа: Явцын төлбөр -5	32,812.25	May 4, 2025
		Нийт	386,670.21	

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100